

H u o t a r i: Minun mielestäni voi Puolueneuvosto kyllä lausua mielipiteensä siitä asiasta, jonka Kivisalo mainitsi. Aikoinaan päätti Puolueneuvosto yksimielisesti, että hallitukseen mennään. Sen jälkeen on tullut se tapaus, että hallitus kaatui ja minä luulin olevan perusteltua syytä lausua jotain myöskin omasta hallituksesta nykyiseen hallitukseen suhtautumisen yhteydessä. On sanottu, että meidän hallituksemme toimintaa on kyllä paljon arvosteltu, mutta puoluetaktilliselta kannalta luulin olevan tärkeämpää, että puolueen ylin elin lausuu jonkun käsityksen siitä, minkälainen vaikutus tällä hallituksessa ololla on ollut ja kun se vielä tapahtuu niin intohimottomasti kuin esitetyissä ponsissa. Suomisen ehdotus on parempi sen vuoksi, kun se on käsitelty jo piirikokouksessa ja puoluetoimikunnan edustajalla ei ole ollut mitään sitä vastaan. Katsoisin, että Suomisen ehdotus voitaisiin hyväksyä.

A r o m a a: On sanottu jo monta kertaa se, jonka vuoksi pyysin puhevuoron. Suurin piirtein nämä ponnet hyväksyn, mutta kun toisesta kappaleesta käy selville, että hallitus on ottanut ohjelmaansa sellaisiakin vaatimuksia, joita sos.-dem. puolue ajaa, kuten vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutus, verorasituksen lieventäminen ja puolustuslaitoksen kustannusten huojistaminen, ⁿⁱⁱⁿ ~~siinä~~ maalaisliittolaiset voivat vedota siihen ja sanoa: Katsookaapas, mitä sosialidemokraatit sanovat puolueestamme! Jotta ei annettaisi maalaisliittolaisille tällaista vaalivalttia, on välttämätöntä, että ensimmäisen ja toisen kappaleen välissä esiintyy ajatus, jossa on lausuttu, että nykyinen hallitus on ottanut kyseessäolevat ohjelmakohdat sos.-dem. hallituksen ohjelmasta, jotka siltä jäivät täyttämättä. Kun se ilmenee myöskin ponsissa, niin jokainen sosialidemokraatti, joka lähtee rintamalle, pystyy torjumaan ne hyökkäykset, joista täällä on mainittu. Jos ponnet jäävät tällaisiksi, niin moni puhuja jää suu auki, jos hyvä maalaisliittolainen agitaattori tulee hyökkäämään häntä vastaan. Tämä vaara on olemassa ja kun meillä on pian kunnallisvaalit, jossa tulee ensimmäinen kamppailu maalaisliiton kanssa ja kun sen jälkeen seuraavat valtiolliset vaalit, niin on syytä olla varovainen, ettei anneta maalaisliittolaisille sellaista valttia, mikä tämä paperi olisi.

H u t t u n e n: Kun ryhmä kokoontuu syksyllä, niin luulen, että sillä on terveellinen pohja asioita käsitellessään. Kun nyt Puolueneuvoston ja ryhmän jäsenet näyttävät olevan yksimielisiä siitä, että oppositiota on kiristettävä, niin se on mielestäni terveellistä. Ryhmälle on siis lausuttu tässä kokouksessa käsitys sen vastaisesta toiminnasta. Eräät ryhmän jäsenet ovat kaikkein ankarimmin arvostelleet, ettei ryhmämme oppositio ole ollut tarpeeksi kireätä, mutta heidän taholtaan ei ole ryhmälle mitään muistutusta tehty. On kyllä hyvä, että se nytkin on havaittu. Täällä on kohdistettu ankaraa arvostelua meidän sanomalehdistöömme. Myllymäki ja Keto valittivat sitä, että kun nykyinen hallitus on täydentänyt tullikomiteaa varsin epäedullisesti, niin tämän tähden sos.-dem. lehdet, erittäinkin S. Sosialidemokraatti, ovat menetelleet heikosti. Vieläpä osoitettiin, että Sosialidemokraattiin on kyllä kirjoitettu asiasta paremmin, mutta nämä kirjoitukset ovat saaneet huonon kohtelun. Minustakin tuntuu, että parasta kohtelua ne eivät ole saaneet. M.m. se artikkeli, joka käsitteli tullikomitean laajentamista ja jossa hyökättiin maalaisliittolaisista hallitusta vastaan, tähtäsi enemmän sos.-dem. ryhmää vastaan. Onko tämä jotain oikeata asiain käsittelyä, niinkuin oppositiopuolueessa pitäisi olla? Juuri näistä artikkeleista löytää parhaiten syyt siihen, miksi niitä ei julkaistu. Jos maalaisliittolainen hallitus tekee tyhmyyksiä, niin niitä on arvosteltava. Kun täällä on valitettu, että ryhmän keskuudessa on esiintynyt hajanaisuutta, niin siinä kohden olemme heittäneet liian ankaria syytöksiä ryhmää vastaan. Kaksi kertaa pantiin ryhmän jäsenten keskuudessa toimeen kontrolli ja kiellettiin ryhmän jäseniä äänestämästä kommunistien mukana. Siitä huolimatta oli kommunisteilla toisen kerran yksi ja toisen kerran kaksi ääntä enemmän. Ne olivat siis tulleet porvareilta. Toveri Helo lausui toivomuksen, että ryhmässä olisi päätöksiä noudatettava. Minäkin olen sitä mieltä ja toveri Helo ansaitseisi tässä suhteessa huomautuksen ensimmäiseksi, sillä viimeiseksi lienee Helo rikkonut ryhmän päätöstä.

K i v i s a l o: Minulla ei ole muuta sanottavaa kuin huomautan, että Suomisen esittämä ponsi on jokseenkin samanlainen kuin omanikin, minkä vuoksi luovun ehdotuksestani ja yhdyn kannattamaan Suomisen ehdotusta. Tahtoisin myöskin sanoa, että jos tästä asiasta ei päätetä puoleen taikka toiseen, niin tulee

siitä olemaan seurauksena ristiriitaa ja vastakkaisia kirjoituksia lehdissä ehkä puoluekokoukseen asti ja se on puolueen edun kannalta valitettava asia. Toivoisin siis, että asiasta päätetään. Olemme aivan ällikällä lyödyt, kun tätä kysymystä ei esitetty käsiteltäväksi.

L e h i k o i n e n: Tulevaa toimintaa varten Puolueenuevoston täytyy myöskin antaa ryhmälle ohjeita. Meillehän on tunnettua, että erään välikysymyksen yhteydessä vietiin ryhmän taholta hallitukselle paperi, jossa kysyttiin, että tykkääkö hallitus pahaa, jos me tällaisen hyväksymme. Ryhmän täytyy pysyä itsenäisen toiminnan kannalla.

I t k o n e n: Haluan kajota siihen asiaan, joka on käsiteltävänä, nimittäin eduskuntaryhmän toimintaan. Täällä on puhuttu siitä, miten ryhmän päätöksiä on noudatettava. On muistettava, että ryhmällä ei ole tässä suhteessa jakamatonta valtaa. Ryhmän päätökset ovat aina suosittavasti velvoittavia. Ryhmällä ei ole mitään mantia siihen nähden, että edustajat poikkeavat ryhmän päätöksestä, sillä valtiopäiväjärjestyksessä nimenomaan taataan edustajille oikeus itse harkita, miten he äänestävät. Sen tähden ryhmässä onkin vakiintunut sellainen menettely, että ne, jotka äänestävät ryhmän päätöksestä poiketen, ilmoittavat tästä ryhmälle. Ryhmän päätöksillä voi olla vain siveellinen vaikutus edustajiin. Laillisesti ei ryhmä voi käyttää pakottavia keinoja. Olen samaa mieltä kuin Huttunen kommunistien mukana äänestämisestä, että sitäkään ei pidä liioitella eikä ilman muuta heittää syytöstä omaa ryhmää vastaan. Epäilen sitä, että joukossa on porvareita, jotka tekevät sen meidän kiusallamme. Huomautan, että myöskin porvarien mukana on äänestetty paljon ja se on otettava samalla käsiteltäväksi. Luulen, ettei neuvoston ole tarpeen lausua tästä asiasta mitään. Kyllä ryhmä on koettanut kiinnittää kurikysymykseen huomiota niin paljon kuin se on voinut ja, mikäli on voinut havaita, niin viime aikoina paremmalla menestyksellä kuin aikaisemmin. Poissaoloja on ollut vähän ja samoin poikkeamia ryhmän päätöksistä. Sen vuoksi ei neuvoston tarvitse tästä asiasta päättää mitään.

Mitä tulee yleistä poliittista tilannetta koskeviin päätöslauselmiin, niin pyydän huomauttaa, että tätä kysymystä

ei ole esitetty neuvoston kokoukselle siinä järjestyksessä kuin pitäisi. Puolueoimikunta ei ole sitä esittänyt, eikä sitä ole alustettu. Jos tätä kysymystä olisi haluttu tässä kokouksessa käsitellä, niin olisi siihen kyllä ollut tilaisuus. Hämeen l. etel. piiritoimikunta olisi voinut esittää puolueoimikunnalle, että se haluaa kysymyksen täällä käsiteltäväksi. En usko, että puolueoimikuntaa voidaan syyttää siitä, että puolueoimikunta on laiminlyönyt ottaa yleispoliittisen tilanteen neuvostossa käsiteltäväksi. Saman laiminlyönnin on tehnyt ryhmäkin. Hallitukseen suhtautuminen on tullut kysymykseen vain välikysymyksiin suhtautumisessa. En väitä, että siihen on erikoista syytä, mutta ei pidä syyttää puolueoimikuntaa, jos se on samalla kannalla kuin eduskuntaryhmäkin. Keskustelussa on ollut se sävy, kuin puolueoimikunta olisi erikoisesta syystä jättänyt tämän kysymyksen kokoukselle esittämättä. Kun Myllymäki puhui, miten taktikka on ollut niin ja näin, pyydän huomauttaa, että ryhmä on ollut jotakuinkin yksimielinen koko ajan. Ainoa erimielisyys oli vastauksen antamisessa nykyistä hallitusta muodostettaessa ja sekin oli jotenkin niuksenhienoa. Ryhmä on siis tässä asiassa ollut hyvin yksimielinen. En ole nähnyt siinä mitään erikoista suuntaa. Mitä tulee erikoisesti siihen, että on kysytty hallitukselta, ottaako se tämän pontsilauseelman epäluottamuslauseeksi, niin se on aivan tavallinen juttu. Aina kysytään hallitukselta sitä. Piirikokouksissa tämä asia on alustettu ja siellä se on ollut esillä. Täällä se ei ole esityslistalla eikä sitä ole myöskään alustettu. Myllymäki mainitsi myöskin sanomalehdissä esiintyneen erilaista suhtautumista hallitukseen. Mikäli olen sanomalehtiä seurannut, en ole huomannut niinkään paljon olevan erimielisyyttä siihen nähden, miten maalaisliittolaiseen hallitukseen on suhtauduttava, vaan siitä, miten näiden asioiden yhteydessä käsitellään puolueen sisäisiä asioita. Jos Ryömän kirjoituksessa ei olisi ollut sitä viimeistä letkausta, mikä siinä oli, niin Sventorzetskin kirjoitusta ei olisi tullut.

Kun Voionmaa ihmettelee sitä, että kaikkein tärkein kysymys on jätetty pois, niin pyytäisin vilkalsemaan tämän kokouksen esityslistaa. Kyllä siinä on paljon ja tärkeitä kysymyksiä. Minusta on puolueelle tärkeintä se, että se koettaa

koota rivinsä vastaisia taisteluja varten eikä harjoita arvostelua vanhoihin asioihin nähden. Haluan ilmoittaa, ettei ainakaan minulla puolestani ja tuskin kellään Puoluetoimikunnan jäsenellä olisi mitään sitä vastaan, että tämä kokous tästä asiasta jotakin päättäisi, mutta se on kohtuullinen vaatimus, että jos tästä halutaan jotakin päättää, niin Puoluetoimikunnalle pitää antaa tilaisuus laatia asiasta ehdotus ja lausunto.

T u r k i a: Kun on käsitelty ryhmän toimintakertomusta, niin on tehty huomautuksia ryhmän kuriin nähden. Muut kohdat on sivuutettu. Niin tehtiin myöskin Uudenmaan piirikokouksessa. Siellä tuotiin tämänsuuntainen ehdotus esille, mutta piirikokouksen valtava enemmistö katsoi, että on viisainta hyväksyä vain yksinkertaisesti Puoluetoimikunnan ponnet, jotta ei oteta arvostelun alaiseksi hallituksen toimintaa. Minusta kaikki riitakysymykset, jotka voidaan siirtää, on siirrettävä ja koetettava saada joukkoja yksimielisiksi, sillä riita ei juuri vahvista, vaan heikentää. Kun neuvoston kokouksessa tulee esille tällainen kysymys, niin käsitän asian, niinkuin Nordlundin lausui. Miten tämä neuvosto, joka on asettanut hallituksen sitoen siten kätensä, lähtee itselleen luottamuslausetta antamaan. Jos hallitus kaipaa tunnustusta tai luottamuslausetta, pitäisi asia paremmin perustella. Ei voida sanoa, että sitä tarvittaisiin porvaristoa vastaan. Joka tapauksessa minusta tuntuisi kummalliselta, jos neuvosto ei malttaisi jättää asiaa puoluekokoukselle, jolle se kuuluu, vaan tahtoo etukäteen antaa joukoille sellaisen käsityksen, että hallitus on toiminut hyvin. Minkä tähden tällaista tarvitaan? Ei riitä se, mitä Volonmaa sanoi, että porvareita vastaan. Eiköhän tässä ole tarkoituksena sanoa, että ryhmä teki väärin, kun kutsui hallituksen pois tai eikö ole tarkoituksena, että tällä tunnustuksella ta-soitettaisiin tietä tulevalle sos.-dem. hallitukselle. Täällä on puhuttu vasemmistosta ja oikeistosta. Minun mielestäni voitaisiin puhua ministerisocialismista ja sen vastustamisesta. On sanottu, että tämä kysymys on tärkein. Ei hallituksessa olo vielä ole tärkeä. Se on käsitettävä sellaisena välineenä, jota on käytettävä vain silloin, kun

sihen on edellytyksiä. Viittaaan n.s. Tokoin hallitukseen. Ei meidän mieleemme pätkäntänytkään, että me olisimme koettaneet laatia itsellemme tunnustuksen. Me veimme kysymyksen ilman muuta puoluekokoukselle ja koetimme siellä esiintyä hallituksen asettamisen puolesta. Koetimme näyttää, että siihen oli välttämättömät edellytykset. Lopputulos oli se, että puoluekokouksen enemmistö hyväksyi tämän kannan. Eikö nyt riitä, kun puoluekokous hyväksyy sen menettelyn, kun tahdotaan etukäteen laatia sellainen päätös. Piirikokoukset ovat toisessa asemassa kuin Puolueneuvosto. Piirikokoukset eivät ole hallitusta asettaneet. Ne ovat joukkojen kokouksia ja ne saavat arvostella. Oli hiukan outoa, että Volonmaa esiintyi asiassa ja puolusti tunnustuksen antamista. En tiedä, miten tätä menettelyä nimittäisin, mutta kyllä pidän sitä hienotunteisuuden puutteena, sillä olisihan se tunnustus myöskin mieskohtainen tunnustus ministereille. Mielestäni tämä kokous tekisi viisaimmin, kun seuraisi niiden piirikokousten esimerkkiä, jotka eivät ole tästä asiasta päättäneet puoleen eikä toiseen. Asia on kyllä siten, kuin Wiik, sanoi, että olisi hyväksyttävä ponnet, joissa ei olisi sarvia eikä hampaista. Minun kantani on aina määrännyt puolueen etu ja sitä silmällä pitäen olen kantani määrännyt. Käsitän, että jos tämä kokous asettuu samalle kannalle kuin Uudenmaan piirikokous, niin se menettely on viisain.

Keskustelun päätyttyä tähän, totesi puheenjohtaja, että sittenkuin Kivisalo oli luopunut ehdotuksestaan, oli keskustelun kuluessa tehty vain kaksi kannatettua ehdotusta, nimittäin Suomisen ja Lehikoisen ehdotukset ponsilauselmiksi hallituskysymyksestä. Puheenjohtaja **H u p l i** ehdotti sellaista äänestysmenettelyä, että ensin toimitettaisiin koeäänestys siitä, haluaako Puolueneuvosto hyväksyä tästä asiasta jonkun päätöslauselman, vai ei. Jos päätös on myönteinen, olisi Puoluetoimikunnalle annettava tilaisuus kokoontua ehdotuksen laatimista varten. Tämä äänestysmenettely hyväksyttiin, jonka jälkeen toimitetussa äänestyksessä annettiin päätöslauselman hyväksymisen puolesta 10 ja sitä vastaan 11 ääntä. Sen jälkeen samasta asiasta toimitetussa nimihuutoäänestyksessä äänestivät päätöslauselman hyväksymisen puolesta seuraavat Puolueneuvoston jäsenet: Suominen, Aromaa,

Marttila, Valta, Lehtikoinen, Sinervä, Laine, Kantola ja Seppälä sekä päätöslauselman hyväksymistä vastaan: Laitinen, Nordlund, Manner, Julkunen, Paavilainen, Moisala, Anna Wiik, Itkonen, Hupli, Syntorjetski ja Ahlström, joiden puolueneuvosto siis päätti, että hallituskysymyksestä ei erikoista päätöslauselmaa hyväksytä. Kelo ja K.H. Wiik eivät ottaneet osaa äänestykseen.

Tämän päätöksen johdosta ilmoitti Helo pöytäkirjaan merkittäväksi, että puheenjohtaja oli äänestyksessä näneen nähdessä rikkonut Puolustoimikunnan ennen tekemän päätöksen, että hallituskysymystä käsiteltäessä hallituksen jäsen olisi jäävi ja astuisi hänen sijaansa varajäsen.

Nähtyään Helon vastalauseen ilmoitti Hupli, ettei mitään senlaatuista päätöstä ole tehty.

17§.

Valiokunta, joka oli asetettu laatimaan ehdotusta erinäisten Viipurin läänin läntisen vaalipiirin alueella toimivien puolueosastojen eräiden jäsenten erottamisesta puolueesta kommunistisen toiminnan vuoksi, ehdotti liitteessä nro 6 mainituilla perusteilla, että puolueesta erotettaisiin seuraavat henkilöt:

Tervaholmen Karpin ty:stä: Hugo Penttinen ja Väinö Kasari.

Koiviston ty:stä: Albert Kautiainen, Olli Kumpulainen ja Hugo Molander.

Uuraan ty:stä: Pekka Gylling, Benokki Raatikainen ja Juho Pihl.

Halilan ty:stä: Anna Sirkkiä, Alviina Pyyhtiä ja Yrjö Syllberg.

Parkkarilan ty:stä: Kalle Sjöblom, Vihtori Lahti, Bertha Malmberg, Hilja Palsa, Mimmi Nikkinen, Hilda Lindqvist, Emil Arovirta, A. Laaksonen, A. Taipainen, Hannes Korhonen, A. Taponen, Vilho Pesälä, Lauri Behm, Sulo Havukainen, Antti Veijonen, Hilja Kärkkäinen, Emil Puumalainen, V. Laapas, Osk. Nikkinen, Juho Toikkanen, ja Paavo Leskinen.

Lauritsalan ty:stä: Pekka Valtonen, Juho Emil Lintonen, Jaakko Siranen, Juho Laitinen, Vihtori Tujula, Antti Virolainen, Helena Tolonen, Verner Oksanen, Uuno Häkkinen,

Urho Katainen, August Högberg, Emma Thure, Anton Perähasari ja Uuno Palmroos.

Pöpinnimien ty:stä: Antti Nurminen, Asari Viik, Toivo Viik, Aarne Anttila, Väinö Korjus, Vilho Kerttula, Joosef Siltanen, Aleks Peltola ja Kaarlo Härkönen.

Puolueesta erotettavaksi ehdotettuja eri puolueosastojen jäseniä oli siis yhteensä 58.

Puolueneuvosto päätti hyväksyä valiokunnan ehdotuksen.

18§.

Esiteltiin Puolustoimikunnan ehdotus puolustoimitsijain kasvatuussuunnitelmaksi (Liite n:o 7).

Puolustoimikunnan v.t. varapuheenjohtaja Väinö Hupli lausi asian johdosta seuraavaa:

Puolustoimikunta on pannut paperille erinäisiä kohtia puolustoimitsijain kasvatukseen edistämiseksi ja tämä suunnitelma tullaan jakamaan alustuksen jälkeen. Supistan sanottavani siihen, että esitän suunnitelman ja perustelen tärkeimpiä kohtia.

On totta, että sos.-dem. puolue, niinkuin kansanliikkeet yleensä, vieläpä muutkin liikkeet ja yritykset, saa varsinaisen käyntiainpanovoimansa varsinkin niistä periaatteista ja tehtävistä, joita se itselleen asettaa ja jotka tekevät tämän liikkeen enemmän tai vähemmän tarpeelliseksi tai välttämättömäksi yhteiskunnassa, ja on myöskin totta, että puolueemme tuloksiin ja menestykseen vaikuttaa varsin ratkaisevasti se seikka, kuinka onnistuneesti ja taitavasti se eri tilanteissa osaa löytää sen menettelytavan, joka on sopuisuudessa sinä hetkenä vallitsevien voimasuhteiden kanssa. On kuitenkin muitakin seikkoja, jotka vaikuttavat puolueemme tuloksiin ja työhön, mutta sittenkin on eräs tekijä kaikessa toiminnassamme aina myöskin näiden periaatteellisten ja taktillisten seikkain rinnalla muistettava ja se on sen elävän voiman laatu, työkyky, arvostelukyky ja muu kuntoisuus, sen voiman, joka joutuu ikäänkuin upseereina taisteluamme johtamaan ja tämä johto, se on puolustoimitsijat. Sikäli kuin yhteiskunnallinen elämä kehittyy ja käy yhä monipuolisemmaksi eri tapahtumista, sikäli kuin valtiollinen tilanne määrättyinä hetkenä kapitalismin kehityksen mukana muodostuu yhä vaike-

ammaksi käsittää, vaikeammaksi nopeasti löytää siitä sen oleellisin piirre, sikäli käy myöskin joukkoliikkeessä ja puolueessa, puoluetoimitsijain, puoluejohdon, puolueen upseeriston merkitys yhä suuremmaksi. Mitä kehittyneemmät olot ovat, sitä kehittyneempää työvoimaa vaatii puolueemme. Tästä syystä puolueen keskuudessa on usein puhuttu toimitsijakunnan kehittämisen tarpeellisuudesta ja puoluetoimikunta on moneen otteeseen tätä kysymystä pohtinut. Muuta aikaa takaperin oli Puoluetoimikunnan aloitteesta sanomalehtimiesten ja piirisihteerien kokous, jossa kysymys otettiin yhteisen neuvottelun ja tuumimisen alaiseksi ja tämä kokous valitsi pienemmän toimikunnan, joka on koettanut panna paperille sitä, mitä asiassa olisi tehtävä, sillä eihän riitä, että ollaan selvillä siitä, mikä on tarpeen, vaan täytyy koettaa päästä selville myöskin siitä, mitä on tehtävä ja mitä voidaan tehdä. Sen jälkeen on Puoluetoimikunta käsitellyt tämän toimikunnan työn tulosta ja esittää nyt Puolueen neuvoston hyväksyttäväksi yleisen suunnitelman lähiaikojen kasvatustyötä varten.

Tämä ohjelma jakaantuu kahteen pääkappaleeseen. Ensimmäisessä kappaleessa käsitellään uuden toimitsija-aineksen kehittämistä. Toisessa käsitellään nykyisen toimitsija-aineksen jatkuvia opintoja. Olemme ajatelleet, että mitä uuden aineksen kasvattamiseen tulee, täytyy koettaa saada järjestelmällisyyttä niihin yrityksiin, joita on olemassa. Meillä, varsinkin Sosialidemokratissa, otetaan joka vuosi usein kaksikin ja ainakin yksi harjoittelija lehteen, vaikkei lehti itse tarvitse sikaan, vain sitä silmällä pitää, että keskuspaikoissa täten nuorilla miehillä on tilaisuus kehittyä ja voimistua viisauudessa ja taidossa, joten voitaisiin linjoilla vallitsevaa työvoimien puutetta poistaa. Tässä suunnitelmassa on asetettu sille kannalle, että Puolueen neuvosto naulaisi kiinni perusvaatimukset siitä, mitä edellytyksiä täytyy olla henkilöllä, joka haluaa päästä vakinaisesti johonkin puolueen toimien. Kun nämä perusvaatimukset on määrätty, niin sen jälkeen on määrättävä, millä tavalla nämä vaatimukset voidaan suorittaa. Mitä tietopuolisiin vaatimuksiin tulee, niin on ajateltu seuraavaa:

1) Työväen Sivistysliiton kirjeopiston kurssit järjestötehtävistä ja järjestöjen kirjanpidosta, sosialismin teoriasta ja historiasta sekä suomenkielestä;

2) Työväen Akatemian kurssi tai Kansalaiskorkeakoulun sano-

malehtimieslinja tai oppikoulun viiden luokan kurssi taikka muuten hankitut vastaavat tiedot;

Tämä voi tuntua pitkälle menevältä, mutta luulen, ettei se käytännössä tuota vaikeuksia, sillä tavallinen työläisnuorukainen voi hankkia viiden luokan kurssin itseopiskelulla. Joka tapauksessa jää harkittavaksi, miten muuten hankitut tiedot määritellään.

Tietopuolisten vaatimusten täydentäminen ei riitä. Tärkeätä on antaa myöskin käytännöllistä harjoittelua ja siinä suhteessa esitetään seuraavaa:

1) 6 kk. sanomalehtiharjoittelijana;

2) 4 kk. piirisihteerin apulaisena, puhujana ja järjestäjänä; sekä

3) 2 kk puoluetoimistossa, jolloin harjoittelija tutustuu m.m. Puoluetoimikunnan valitsemaan puoluekirjallisuuteen.

Koko harjoitteluaajan tulee harjoittelijan olla tehokkaasti mukana paikallisessa puolueosastossa ja kunnallisjärjestössä sekä nuoriso-osastossa.

Tunnettua on, että Suomessa on pyrkinyt kansalaissodan jälkeen esiintymään ilmiö, että nuoret tulokkaat liian aikaisin pyrkivät asettumaan valmiiksi virkamiehiksi. Hyvää puoluetoimitsijaa emme saa sellaisesta, joka ei ole järjestöissä mukana. Hänestä tulee virkamies ja virkamiehiä me emme tarvitse.

Puolueharjoittelijoita valitaan joka vuosi kaksi tai useampia siten, että Puoluetoimikunta julistaa harjoittelupaikat huhti-toukokuussa niiden haettavaksi, jotka täyttävät edellä mainitut perusvaatimukset. Opiskelijain valinnan toimittaa Puoluetoimikunta piiritoimikuntien tai muiden järjestöjen lausuntojen ja suositusten perusteella. Puoluetoimikunta voi tarpeen mukaan myöntää apurahoja harjoittelijoille.

Puoluetoimikunnan asiana on päättää, millä tavalla harjoittelijan on harjoitteluaajan loputtua suoritettava tutkinto todistuksen saantia varten.

Siveellinen merkityshän tälle vain jäisi. Eihän se mitenkään merkitsisi sitä, ettei puoluejärjestö voi valita, keitä tahtoo.

Sitten on koitettu katsoa, voitaisiinko tehdä jotakin nykyisten toimihenkilöiden edesauttamiseksi. Ne toimenpiteet, jot-

70.
ka olemme löytäneet, ovat verraten hajanaisia, mutta kuitenkin paremmat kuin ei mitään.

"Nykyisten toimihenkilöiden ohjaamiseksi järjestää puolue jatkuvasti kaikille puoluetoimitsijoille 8 päivää kestävät yleiset luento- ja neuvottelukurssit, joiden yhteydessä tutustutaan tarpeen mukaan myös sosialidemokraattisten keskusjärjestöjen, Työväen Sivistysliiton, Työväen Akatemian, S. Ammattijärjestön, Pienviljelijäin Liiton ja osuustoiminnallisten keskusjärjestöjen toimintaan sekä S.S.:n toimitustapaan.

Ensimmäiset tällaiset kurssit järjestetään tänä vuonna elo- tai syyskuun aikana."

Muina toimenpiteinä olemme saaneet paperille 8 pykälää. Ne ovat pieniä eivätkä ollenkaan vallankumouksellisia.

"1) Puoluetoimikunnan, Kansanvallan ja muiden työväen kustannusliikkeiden olisi jaettava piirishteereille vapaakappaleina kustantamansa kirjallisuus;

2) Kansanvaltaa olisi kehoitettava julkaisemaan propagandaa, organisatiota ja sosialismia käsittelevää kirjallisuutta."

Suuri puute on ollut siinä, että käytännölliset hommat ja näpertelyt ovat joutuneet huomion esineiksi, mutta teoriaa koskevia kirjoja ei nähtävästi ole tullut julkaistuksi. Tätä on kyllä jo koetettu ryhtyä toteuttamaan. Kansanvalta julkaisee jo ensi syksynä erään teoksen Meltin kääntämänä. Myöskin olen itse suomentanut erästä kirjaa. Tämä kohta onkin pantu tähän täydennyksen vuoksi.

"3) Puoluetoimikunnan olisi seurattava sellaista kirjallisuutta, joka olisi tarpeen toimitsijain ammattitaidon kehittämiseksi ja suositeltava sellaisia kirjoja puoluetoimitsijoille; joskus voitaisiinkin jakaa vapaastikin sellaisia halvempia kirjoja, jotka näyttäisivät erittäin hyödyllisiltä."

Tämä tarkoittaa sitä, että ellei puoluetoimitsija itse huomaa porvarillisten kustantajain julkaisemia kirjoja, niin keskukselta voitaisiin siitä huomauttaa hänelle ja suositella hyviä kirjoja. Jos kirjat ovat halpoja ja pieniä, niin voitaisiin niistä ostaakin joko lahjoitettavaksi tai muuten.

"4) Puoluetoimikunnan olisi ryhdyttävä neuvottelemaan Työväen Akatemian kanssa, olisiko sen opetussuunnitelmassa ehkä

71.
toimeenpantava joitakin muutoksia yhteiskunnallisen ja käytännöllisen opetuksen lisäämiseksi (Puoluetoimikunta on valinnut neuvottelijoiksi K.H. Wiikin, Anton Huotarin ja Eero Vuoren)."

Kaikki kunnia Akatemian työlle, mutta on ollut sellainen tunne, että ehkä vielä voitaisiin opetusohjelmaan lisätä jotakin sellaista, joka antaisi käytännöllisiä ohjeita puoluejärjestöjen toiminnassa. Tämä komitea tutkii asiaa ja sen parempi, jos ohjelma jo on sellainen, ettei se mitään lisäystä kaipaa.

"5) Puoluetoimikuntaa kehoitetaan ryhtymään toimenpiteisiin pysyvän rahaston perustamiseksi, johon varoja voitaisiin koota esim. lehtiliikkeitten vuosivoitoista ja jonka rahaston varoilla vuosittain lähetetään kielitaitoisia lehtimiehiä esim. 2-3 kuukauden ajaksi ulkomaiseen lehteen ja kielitaidottomille varattaisiin 2 kuukauden aika osanottoa varten S.S.:n toimintaan sekä tutustumista varten pääkaupungin muiden lehtien toimitustekniikkaan."

Tuntuu siltä, että vuosittain ei tarvitsisi montakaan kymmentuhatta markkaa käyttää, kun voitaisiin ainakin yhdelle miehelle vuodessa antaa se etu ja kun on muutamia lehtiyhtiöitä, jotka tuottavat voittoa, niin voitaisiin tätä ajatella.

"6) Olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin puoluetoimitsijain yhteisen retken järjestämiseksi ulkomaille, missä hyvien oppaiden avulla tutustuttaisiin lehtien toimitustapaan ja järjestötoiminnan järjestelyyn."

Tämä koskee siis sekä lehtimiehiä että piirishteereitä. Sellaisella matkalla saisi uusia herähteitä.

"7) Sosialidemokraattista Sanomalehtimiesliittoa olisi kehoitettava kääntymään OTK:n puoleen raha-avun saamiseksi liitolle sanomalehtimiesliiton kehittämistä varten, koska työväen lehtien toimittajat voivat tehokkaasti harjoittaa propagandaa ja edistää osuuskauppaliikettä."

On nimittäin niin, että Osuustukkukauppa mitenkään puolueettomuutta loukkaamatta voisi tukea sanomalehtimiehiä osuuskauppallisen valistustyön tekemistä varten. Vanhana osuuskauppamiehenä sanon, ettei se saa Osuustukkukaupan puolueettomuutta mitenkään vaaraan. Voittaisiin ajatella esim. 10,000-12,000 markkaa.

"8) Piirishteerien ja toimittajain palkkoja olisi pyrittävä tuntuvasti korottamaan."

Tämä kohta on yhtä tärkeä ja ehkä tärkein. Varsinkin maaseutulehdissä ja erittäinkin piirishteereillä on liian pienet palkat.

Myönnämme ja tiedämme, että suurelta osalta piirimme heikko taloudellinen asema on siihen syynä, mutta se seikka, minkä tähden on tarpeen tätä painostaa, on se, että puolueemme keskuudessa tulisi todella yleiseksi tämä palkkojen koroittamisen ymmärtäminen. Tällainen tilanne johtaa siihen, että kaikki henkilöt, sikäli kuin kehittyvät, pakenevat puolueoimista ja puolue jää aina heikommille aineksille, ja vaikka meidän täytyykin tehostaa, ettei toimintamme ole yksinomaan palkkatyötä, niin sittenkin 2,000 markan kuukausipalkka ei riitä miehelle, jonka täytyisi kehittää itseään.

Tässä nämä onnet ja suunnitelmat sitten ovat. Ne eivät ole lihavia, mutta muuta emme ole löytäneet. Hyvä olisi, jos voisitte löytää parannuksia ja lisäyksiä suunnitelmaan.

Asiasta keskusteltaessa lausui

A a t t e l a, Hugo: Haluaisin toivomuksena lausua, että kun vapaita kirjoja suunnitellaan jaettavaksi piirishteereille, niin ulotettaisiin päätös jo viime aikoina ilmestyneeseen tuotantoon. Kansanvallan kustannuksella on ilmestynyt verraten hyviä kirjoja ja niitä ei kaikilla piirishteereillä ole. Edelleen toivoisin, että jos kurssit puolueoimijoita varten järjestetään, nämä kurssit toimeenpantaisiin Työväen Akatemiassa ennen akatemian työn alkua. Tämä sen vuoksi, että kurssilaiset saisivat akatemiasta asunnon ja koska se muutenkin sopisi tämänlaiseksi kurssipaikaksi.

K i v i s a l o, V.: Ajattelen, että tämä suunnitelma tuntuu onnistuneelta. Kuitenkin pitäisin onnistuneempana, että toimisjakurssit olisi toimeenpantava sellaisena aikana, että myöskin piirishteerit ja luennoitsijat voisivat tulla niille. Ne voitaisiin pitää esim. heinäkuussa tai elokuun alussa. On huomattava, että tutkimukset eivät ole ainoat eivätkä edes tärkeimmät mittapuut kelpoisuudessa. Vaikkakin on pyrittävä siihen, että puolueoimijoilla olisi mahdollisimman laaja yleissivistys, niin sittenkin on niin, että mitä enemmän henkilö vakiintuu yhteiskuntaelämässä ja puolueessa, niin hänen kelpoisuuteensa vaikuttavana seikkana on enemmän henkilön luonne kuin hänen tietomääränsä. Minun käsittääkseni tulee loppujen lopuksi olemaan määräävänä se, kuka enemmän voi hyödyttää työväen asiaa kuin se, kuinka paljon hänellä on sivistystä. Vaikka en ehdotusta kiinteästi hyväksykään, niin on tervehdittävä ilolla, että tähän asiaan on ryhdytty kiinnittämään huomiota. Ehdottaisin, että tähän asiaan voitaisiin palata

toisessa puolueoimiston kokouksessa ja että Kansanvallalle tehtäisiin pyyntö vapaakappaleiden luovuttamisesta.

I t k o n e n, R.: Tämä ehdotus on tarkoitettu vain yleisinä suuntaviivoina hyväksyttäväksi.

L i n d m a n, T.: Pidän suunnitelmaa oikeaan osuneena. Tällä toimitsijain opastamisella koetetaan päästä siihen, että saisimme puolue-elämän virkeäksi. Samassa yhteydessä lienee myöskin syytä kiinnittää huomiota siihen, että se yksinään ei riitä, että kasvatamme upseereita, vaan pitäisi olla myöskin joukko aliupseereita. Tarkoitin sitä, että tällainen suunnitelma on välttämätön, mutta yksinään se ei riitä, vaan pitäisi keskittää huomio myöskin pienempien tekijäin kasvattamiseen. Sellaisia ovat m.m. järjestötoiminnan piirissä esiintyvät toimihenkilöt. Sen vuoksi olisi kiinnitettävä huomiota siihen puoleen, että puolueen taholta järjestelmällisesti ryhdytään kasvattamaan laulunopettajia, soitonopettajia, pukutanssin opettajia y.m. Porvarit ovat tässä suhteessa meistä edellä. Lähimmäksi kasvatussuunnitelmaksi hyväksyn Puolueoimikunnan ehdotuksen kaikki ne kohtineen esittämällä ajatuksen edelleen kehitettäväksi, että saadaan puolueoimitsijain kasvatus nykyaikaa vastaavalle kannalle.

L e i n o n e n, Olga: Ei ole muuta kuin hyvää sanottava siitä, että näin suunnitellaan ja että erikoisesti osuusliikkeet varaisivat varoja sivistyksen hankkimiseen puolueoimijoille ja että myöskin ne luettaisiin mukaan, jotka joutuvat kulkemaan puhujamatkoilla. Se toivomus, joka lausutaan Työväen Akatemiaan nähden, on oikeutettu. Sen ohjelmaan pitäisi saada enemmän sosialistisia kysymyksiä. Myöskin se ajatus, että meidän olisi saatava puolueopisto, on oikea. Muuten Puolueoimikunnan suunnitelma tuntuu miellyttävältä, ellei aseteta ehdottomaksi vaatimukseksi, että pitää olla suoritettu keskikoulukurssi ja luulisin, että usealla puolueoimitsijalla ne tiedot onkin, jos ne tulevat koeteltaviksi.

T u r k i a, M.: Minusta tuntuu tämä suunnitelma suuremmoiselta. Muuten en pidä kovin kiinni oppimääristä, sillä aina olisi asetettava etualalle itseopiskelu, käytännöllinen kokemus ja puoluekuntoisuus. Itseopiskelun kautta saavutetut tiedot ovat jokaiselle paljon suuremmasta arvosta, kuin oppikouluissa saavutetut tiedot.

L ä h d e, E. piti suunnitelmaa hyvänä sekä huomautti, että puolueitoimitsijoilla tulee olla määrätty pohjasivistys sekä sen lisäksi puoluesivistystä. Pelkkä proletaarinen vaisto ei riitä. Puhujan kasvattamiseen on kiinnitettävä huomiota.

S a l l i a, E. huomautti, että tämän suunnitelman tärkeimpänä tarkoituksena on osoittaa nuorukaisille se suunta, johon heidän olisi itseään kehitettävä. Puhuja huomautti Kivisalon lausunnon johdosta, että Kansanvallalle on jo tehty sellainen ehdotus, josta Kivisalo mainitsi ja toivottavasti se johtaa tulokseen. Lindmanille huomautti puhuja, että upseerien tentävänä on vuorostaan kehittää alipäällystä. Puolueopisto olisi tietenkin hyvä, mutta varoja sellaisen perustamiseen ei ole.

M a n n e r, H. lausui käsityksensä, että tämän suunnitelman toteuttaminen tulee nähtävästi vieämään paljon aikaa, joten tuloksiin ei voida pian päästä. Harjoittelijana olemiselle tuottaa varattomuus paljon haittaa. Puhuja yhtyi Kivisalon käsitykseen opastuskurssien järjestämisestä. Suunnitelmassa mainitut ulkomaiset opintomatkat olisivat kyllä hyviä, mutta ainakin toistaiseksi näyttää siltä, että tuskinpa tätä tarkoitusta varten voidaan saada rahastoa perustetuksi. Puhuja lausui epäilevänsä suunnitelman sen kohdan tarkoituksenmukaisuutta, jossa mainitaan tutustumisesta pääkaupungin porvarillisten lehtien toimitustekniikkaan, koska se voisi tuntua joukoista omistajalta. On kyllä hyvä, että piirisihteerien ja puolueitoimitsijain pieniä palkkoja pyritään korottamaan, mutta toiselta puolen on otettava huomioon, että pyrkimyksenä näkyy olevan puolueavustuksen lakkauttaminen piireiltä. Piirit joutuvat palkkojen korotuksen vuoksi yhä raskaammin verottamaan jäseniään, mikä ei suinkaan olisi suotavata. Siksi ei voida näin suoraviivaisesti mennä kehoittamaan piiritoimikuntia korottamaan toimitsijain palkkoja. - Kenraalilainesta näyttää puolueessa olevan jo liikaakin. Olisi keksittävä keino, miten näitä pääkenraaleja voitaisiin kasvattaa niin, että juonittelu loppuisi ja että he antaisivat hyvää esimerkkiä toiminnallaan alipäällystölle.

J u l k u n e n, A. huomautti, että paikallisista toimihenkilöistä on kova puute, joten niitä olisi ensi sijassa kasvatettava. Puolueitoimitsijain palkkoja ei voida ainakaan suuremmassa määrin korottaa joukkojen kustannuksella.

A i l l o, J. piti suunnitelmaa pääkohdissaan hyvänä ja huomautti, että yksityiskohtia ei olisi kiinteästi kiinni lyötävä, mikä ei liene tarkoituksaan. Keskikoulukurssia ja Työväen Akatemian kurssia ei voida keskenään rinnastaa, koska ne ovat niin erilaiset. 8-päiväiset puolueitoimitsijain opastuskurssit ovat liian lyhytaikaiset. Ne olisi muodostettava muutamia viikkoa kestäviksi ja sen sijaan järjestettävä niitä harvemmin. - Mahdollisten muutosten tekemisestä Työväen Akatemian opetusohjelmaan, on akatemian johto aina valmis neuvottelemaan, joten erikolisen ponnin hyväksyminen tästä asiasta on tarpeetonta. Nykyisin jo on akatemian ohjelmassa myöskin käytännöllistä ohjausta kirjapidossa, lausunnassa, järjestötehtävissä. - Varsinaisen puolueopiston perustaminen olisi pidettävä päämääränä.

A a t t e l a, H. piti tärkeänä sitä, että puolueitoimitsijalla on proletaarinen vaisto, mutta sen lisäksi tarvitsee hän myöskin tietoja.

L i n d e l l, A. piti suunnitelmaa hyvänä sekä toivoi, että Puolueitoimikunta voisi vaikuttaa siihen suuntaan, että harjoittelijoita otettaisiin lehtien toimituksiin runsaammin kuin tähän saakka.

Keskustelun päätyttyä tähän, päätettiin Puolueineuvosto hyväksyä Puolueitoimikunnan ehdotuksessa esitetyt suuntaviivat ottaen huomioon keskustelun kuluessa lausutut evästyks

194.

Sen johdosta, että Köyliössä toimii kaksi yhdistystä lähekkäin, nimittäin K ö y l i ö n sekä Kepolan ja Tuiskulan työväenyhdistys, on tästä ollut seurauksena, että ensinmainitun yhdistyksen toiminta on muodostunut perin heikoksi, varsinkin sen jälkeen, kun sen jäsenet ovat alkaneet siirtyä viikseksimainitun yhdistyksen jäseniksi. Sen vuoksi on paikkakunnalla päätetty lakkauttaa Köyliön Työväenyhdistyksen toiminta sekä luovuttaa keskinäistä välikirjaa vastaan sen omaisuus Smk. 5,000:- Kepolan ja Tuiskulan Työväenyhdistykselle, kuitenkin ehdolla, että omaisuus on luovutettava takaisin Köyliön Työväenyhdistykselle, jos sen toiminta uudelleen aloitetaan.

Puolueitoimikunnan esityksestä päätti Puolueineuvosto hyväksyä edellä mainitun järjestelyn. Samalla päätti Puolueineuvosto, että Köyliön Työväenyhdistyksen arkisto on

toistaiseksi säilytettävä Turun läänin pohjoisen vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimistossa.

20§.

Kun S o m e r o n Ihmisen Työväenyhdistys oli ilmoittanut päättäneensä lakkauttaa toimintansa ja liittyä Someron kirkonkylän Työväenyhdistykseen, päätti Puolue-neuvosto Puoluetoimikunnan esityksestä, että Someron Ihmisen Työväenyhdistyksen varat (käteistä rahaa, pankkitalle-tuksia, erinäisiä saatavia ja talon arvo) yhteensä Smk. 13,669:84 luovutetaan Someron kirkonkylän Työväenyhdistyk-selle ehdolla, että jos lakkautetun yhdistyksen toiminta uudelleen aloitetaan, on varat ilman korkoja sille takai-sin suoritettava.

21§.

Merkittiin ilmoituksena, että toimintansa lopettaneen U n k i l a n k y l ä n Työväenyhdistyksen varoja (rahana, talletuksina ja kalustona) on yhteensä Smk. 957:95 Hämeen läänin pohjoisen vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan hal-lussa ja koska on toiveita olemassa uuden puolueosaston ai-kaansaamisesta paikkakunnalle, on Puoluetoimikunta päättä-nyt jättää mainitut varat toistaiseksi piiritoimikunnan hal-tuun.

22§.

Sen johdosta, että H u t t u l a n Työväenyhdistys oli Puoluetoimikunnalle ilmoittanut yhdistyksen suunnitelleen toimintansa lopettamista, koska yhdistyksessä on vain 7 jä-sentä ja pienviljelijän osaston perustamista sen tilalle, ja ^{oli} ~~on~~ yhdistys tiedustellut Puoluetoimikunnalta, voitaisiin-ko yhdistyksen omaisuus siirtää perustettavalle pienviljeli-jäosastolle, oli Puoluetoimikunta hankkinut asiasta sekä Vaasan läänin itäisen vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikun-nan että Keuruun Sos.-dem. Kunnallistoimikunnan lausunnon. Näissä lausunnoissa asetuttiin esitykseen nähden kieltei-selle kannalle, koska siitä voisi koitua haittaa paikkakun-nan puoluetoiminnalle.

Siihen katsoen, että tämänluontoisia tapauksia voi vastedes esiintyä useampiakin ja kun tämän tapauksen rat-kaisu voisi saada ennakkopäätöksen luonteen, johon vastedes-kin samanlaisissa tapauksissa voitaisiin vedota ja kun

puolueen sääntöjen mukaan puolueosastojen omaisuus voidaan luovuttaa osaston toiminnan lakkauduttua vain samaa tar-koitusta varten paikkakunnalle perustetulle yhdistykselle, ehdotti Puoluetoimikunta esityksen hylättäväksi.

Puolue-neuvosto päätti hyväksyä Puoluetoimikunnan esityksen.

23§.

Turun ja Porin läänin pohj. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan esityksestä ehdotti Puoluetoimikunta, että piiritoimikunta valtuutettaisiin myymään Säkylän K o l v a a n Työväenyhdistys "Toivon" omaisuuden, koska yhdistyksen omaisuus toiminnan lakkauduttua on sääntöjen mukaan joutunut Puoluetoimikunnalle ja uutta yhdistystä ei ole mahdollista saada paikkakunnalle perustetuksi.

Puolue-neuvosto päätti hyväksyä Puoluetoimikunnan esityksen.

24§.

Ilmoitettiin, että Puoluetoimikunta on päättänyt Imatran Työväenyhdistyksen pyynnöstä mennä yhdistyksen puolesta lisätakaukseen 80,000 markan suuruisesta lainas-ta.

Puolue-neuvosto päätti hyväksyä Puoluetoimikunnan päätöksen.

25§.

Ilmoitettiin, että Turun läänin eteläisen vaalipiiri-n Sos.-dem. Piiritoimikunta on suunnitellut eräiden lak-kautettujen, mutta aikaisemmin sos.-dem. puolueeseen kuu-luneiden yhdistysten omaisuuden perimistä puolueelle. Sel-laisia yhdistyksiä ovat m.m. Kosken T a l o l a n Työ-väenyhdistys, Paimion V i s t a n Työväenyhdistys, Askais-ten Työväenyhdistys "R a i v a a j a" sekä mahdollisesti joitakin muita. Kun nostettavista oikeusjutuista kuiten-kin tulisi aiheutumaan kuluja, oli piiritoimikunta esittä-nyt Puoluetoimikunnan harkittavaksi, voitaisiinko näitä kuluja korvata puolueen varoista.

Tämän johdosta oli Puoluetoimikunta päättänyt, että mikäli ne puolueosastot, joille sanottujen lakkautettujen yhdistysten omaisuuksia ryhdytään perimään, eivät itse pysty oikeuskuluja suorittamaan, voidaan niitä suorittaa

toistaiseksi puoluetöimiston harkinnan mukaan puolueen varoista, kunnes yhdistykset voivat maksaa nämä kulut takaisin.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan puheenaolevan toimenpiteen.

26§.

Ilmoitettiin, että Puolueuuvoston antaman valtuuden nojalla Puoluetöimikunta on myöntänyt joulukuussa 1927 Kustannus-Oy. Raivaajan konkurssipesälle velkojen lyhennykseen ja korkojen suoritukseen yhteensä 14,500 markan suuruisen avustuksen.

Jotta Kustannus-Oy. Raivaajan konkurssipesän velat saataisiin lopullisesti selvitettyiksi, ehdotti Puoluetöimikunta, että puolue ottaisi vastatakseen Atlas- pankin velan Smk. 75,000:-. Loppusumma noin 35,000 markkaa jäisi asianomaisten puoluetovereiden selvitettäväksi. Mahdollisen alennuksen saamiseksi olisi ryhdyttävä neuvotteluihin Atlas- pankin kanssa.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan esityksen.

27§.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan esityksen, että puolue lunastaisi toveri Aug. Haapalan hyväksymän 6,750 markan suuruisen vekselin, jonka Haapala on hyväksynyt auttaakseen P o h j o l a n T y ö m i e s t ä hyötymättä siitä mitenkään itse.

28§.

Ilmoitettiin, että Viipurin sos.-dem. ammattiyhdistysväen Toveriseura oli pyytänyt Puoluetöimikunnalta Viipurin ympäristössä suoritettavaa toimintaa varten 5,000 markan suuruisesta avustusta. Puoluetöimikunta oli tarkoitukseen myöntänyt 2,000 markkaa.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan päätöksen.

29§.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan päätöksen, jolla kuudelle piirisihteerille oli myönnetty yhteensä 3,000 markan suuruisen avustus Ruotsiin tehtyä opintomatkaa varten.

Sen johdosta, että maaliskuun 11 päivänä 1928 oli Helsingissä pidetty sosialidemokraattisten urheilumiesten neuvottelukokous, oli Puoluetöimikunta tehdyt anomuksen perusteella myöntänyt tarpeellisten matkakulujen peittämiseksi 2,500 markan suuruisen avustuksen.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan mainitun toimenpiteen.

31§.

Puoluetöimikunnan esityksestä päätti Puolueuuvosto tilata kullekin puolueosastolle yhden kappaleen Työväen Sivistysliiton äänenkannattajaa "Työläisopiskelijaa", yhteensä noin 1,500 kpl. á 4:- kuluva vuoden loppuun.

32§.

Ilmoitettiin, että Puoluetöimikunta on lisätäkseen sosialidemokraattien vaikutusvaltaa Suojärven V ä l i k y l ä n Työväentalo-Oy:ssä päättänyt sikäläisten puoluetoverien esityksestä varata 5,000 markkaa sanotun yhtiön osakkeiden ostamiseksi puoluejärjestöille.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan yllämainitun päätöksen.

33§.

Ilmoitettiin, että Puoluetöimikunta on sen lisäksi, mitä muuten on varattu Suojärven Välikylän Työväentalo-Oy:n osakkeiden ostamiseksi puoluejärjestöille, myöntänyt Suvisalmen Työväenyhdistykselle 5,000 markan suuruisen lainan käytettäväksi samaan tarkoitukseen, minkä lisäksi Puoluetöimikunta on ostanut myöskin omiin nimiinsä yhden kappaleen arvoltaan 100 markkaa sanotun yhtiön osakkeita.

Puolueuuvosto päätti hyväksyä Puoluetöimikunnan yllämainitut päätökset.

34§.

Esiteltiin hankitut luonnokset puoluelipuksi- ja merkiksi. Puoluetöimikunnan puolesta ilmoitettiin, ettei Puoluetöimikunta puolestaan voi suositella mitään luonnoksista sellaisenaan hyväksyttäväksi. Kun oli herännyt kysymys siitä, olisiko puoluelippuun muodossa tai toisessa yhdistettävä myöskin valtakunnan värit, oli Puoluetöimikunta

asiaa käsiteltyään tullut siihen tulokseen, että valtakunnan värejä ei olisi syytä puoluelippuun yhdistää, koska yhdistyksillä jo on Puolueneuvoston tekemän päätöksen mukaisesti mahdollisuus käyttää puoluelipun ohella myöskin valtakunnan lippua.

Kun asia ei vielä ollut kypsä ratkaistavaksi, päätti Puolueneuvosto jättää sen edelleen Puolutoimikunnan lähemmin valmisteltavaksi.

35§.

Kustannus-Oy. Kansanvallan tilintarkastajiksi päätti Puolueneuvosto esittää valittaviksi vakinaisiksi K. Nordlundin ja J. Vuoriston sekä varalle J. Herajärven ja A. Paasosen.

36§.

Puolutoimikunnan esityksestä päätti Puolueneuvosto hyväksyä Sos.-dem. Työläisnaisliiton äänenkannattajan "Toveritar"-lehden puoluelehdeksi.

37§.

Merkittiin ilmoituksena, että Puolutoimikunta on suunnitellut järjestettäväksi ensi syksynä seuraavat tilaisuudet:

Puolueen luentokurssit elokuun 26-30 päivinä.

Teollisuustyöväen päivät syyskuun 8-9 päivinä.

Jäsenhankintaviikko - tunnuslauseena: nuoriso mukaan! - syyskuun 23-30 päivinä; ja

Kunnallismiesten neuvottelukokoukset lokakuun 7-28 päivinä.

38§.

Oulun läänin pohj. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunta oli Puolutoimikunnalle esittänyt, että piiritoimikunnan toiminta toistaiseksi lakkautettaisiin, koska riittäviä edellytyksiä piiritoimikunnan toiminnalle ei toistaiseksi ole olemassa ja että piirin asiat hoidettaisiin lähinnä Oulun läänin etel. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan kautta. Hankittuaan asiasta myös Oulun läänin etel. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnan lausunnon, jossa asetettiin puoltamaan tehtyä esitystä, ehdotti Puolutoimikunta esityksen hyväksyttäväksi ja samalla päätettäväksi, että Oulun läänin pohj. vaalipiirin edustus Puolueneuvostossa myös toistaiseksi lakkaa.

Puolueneuvosto päätti hyväksyä Puolutoimikunnan ehdotukset.

39§.

Ilmoitettiin, että Vaasan läänin yhdistyneiden piirien Sos.-dem. Piiritoimikunta oli ilmoittanut piirikokouksen valinneen varaedustajakseen Puolueneuvostoon toveri Matti Lepistö Toholammilta.

Vaali päätettiin esittää puoluekokouksen vahvistettavaksi.

40§.

Esiteltiin Sos.-dem. Pienviljelijäin Neuvottelukunnan säännöt (liite n:o 8), jotka hyväksyttiin sellaisinaan.

41§.

Toveri Edv. Huttunen antoi selostuksen nykyisestä tilanteesta ammatillisessa liikkeessä lausuen pääasiassa seuraavaa:

Nyt on ammatillisessa liikkeessä olemassa nousukausi, sillä jäsenmäärä on nyt suurempi, kuin mitä se on ollut aikaisemmin, lukuunottamatta vuotta 1917. Työriitaisuudet ovat yleensä päättyneet hyvin. Tärkeänä tekijänä ovat parina viime vuonna olleet verraten hyvät työkonjunktuurit. Ammattijärjestössä vallitsee nykyisin jonkinlainen linnarauha sosialidemokraattien ja kommunistien välillä. Nykyisin on jo vakiintunut se käsite, että sosialidemokraattien on enistä hanakammin otettava osaa ammatillisten perusjärjestöjen toimintaan. Nykyisin on meillä Aj:ssä puheenjohtajan paikka sekä hallintoelimissä noin kolmasosa. Vaikka meillä nyt onkin jossain määrin sananvaltaa Aj:ssä, niin tilanne sittenkään ole sanottavasti muuttunut enempää ulkomaisiin järjestöihin kuin sisäiseen poliittiseen tilanteeseenkaan nähdessä. Jotkut puolueettomilta näyttävät toimeenpanevan valtion päätökset eivät heijasta todellista tilannetta. Jos nykyinen kansainvälinen poliittinen tilanne saa jatkua, johtaa se siihen, että kansainvälinen avustus jää kokonaan pois. Silloin käyvät työtaistelut hyvin vaikeiksi. Eräs seikka, joka on otettava huomioon, on se, että monelle käy vastenmieliseksi olla vain suorittamassa jäsenmaksuja kommunististen tarkoitusten toteuttamiseksi. Nyt on kuitenkin huomattavissa kommunistien vaikutusvallan heikentymistä Aj:ssä, sillä nyt on Aj:hin liittynyt uusia sosialidemokraattisia jäseniä, jotka aikaisemmin olivat osastoistaan eronneet. Sosialidemokraattisen ammattiyhdistysväen on nyt todenteolla aika ryhtyä toimenpiteisiin.

Kommunistien keskuudessa on havaittavissa väsymyksen merkkejä. Sosialidemokraattien taholla on paikottain ilmenyt sellainen ajatus, että olisi perustettava uusi ammattijärjestö. Sellainen ajatus on kuitenkin katsottava käytännöllisen taktiikan kannalta vääräksi. Siksi on hylättävä ajatus uuden ammattijärjestön perustamisesta. Puoluetoimikunta on kustantanut järjestäjän perustamaan sos.-dem. ammattiyhdistysväen erikoisyhdistyksiä sosialidemokraattien vaikutusvallan lisäämiseksi ammatillisissa järjestöissä. Tämä työ onkin ollut tuloksellista. Niinpä on jo useissa paikoin saatu keskusneuvostot meikäläisten käsiin, vaikka niissä ennen on ollut kommunistinen enemmistö. Näissä paikoin eivät kommunistit enää voi käyttää keskusneuvostoja omiin tarkoituksiinsa, kuten esim. vaalitoiminnan järjestämiseen. Lähiaikoina voidaan vielä monessa paikassa saada suhde muuttumaan. Jyväskylässä ei saatu sitä vastakaikua, jota oli odotettu, vaikkapa paikalliset toverit vakuuttivatkin, että he hallitsevat siellä tilannetta, niin viime viikolla kommunistit ottivat siellä johdon kokonaan käsiinsä. Samanlaisia paikkakuntia voi olla useitakin. - Puolueen lehdet ovat nyt ottaneet asiaan nähdessä yleensä aivan oikean kannan. Erikoisesti piirisihteerien ja piirien toimitsijain pitäisi ottaa tämä asia vakavasti ajaakseen. Kun ensi syksynä tulee pidettäväksi erikoiset teollisuustyöväen päivät, niin todennäköisesti nekin antavat asialle yhä enemmän viriä. Kunhan vain kukin tekee paikkakunnallaan voitavansa, niin varmasti päästään asiassa myös hyviin tuloksiin.

Kun tämä selostus oli tarkoitettu kokoukselle vain ilmoitusasiana, ei sen johdosta keskusteltu.

42§.

Kysymyksen kansanedustajain verottamisesta ja työvelvollisuudesta esitteli Hämeen läänin eteläisen vaalipiirin sos.-dem. Piiritoimikunnan esityksen perusteella Puoluetoimikunnan puolesta puoluesihteerin K.H. W i i k . Puoluetoimikunta oli käsitellyt kysymystä ja esitti Puolueen neuvoston hyväksyttäväksi seuraavat ehdotukset:

1) Kukin kansanedustaja olisi velvoitettava esiintymään puhujana vähintään kymmenessä tilaisuudessa vuoden aikana

omassa vaalipiirissään;

2) Piiritoimikuntia kehoitetaan sopimaan oman vaalipiirinsä kansanedustajain kanssa sopivan verotuksen järjestämisestä piirin hyväksi kunkin edustajan maksukyvyn mukaan;

3) Niiden puoluetoverien, jotka vastedes mahdollisesti tulevat olemaan hallituksen jäseninä, on suoritettava puolueelle veroa 5 % palkastaan; sekä

4) Suurtuloisia puolueen jäseniä olisi verotettava kunkin tulojen suuruuden perusteella erikoisen asteikon mukaan. Asteikon laatiminen olisi annettava puoluetoimiston tehtäväksi.

Asiasta keskusteltaessa lausui

K i v i s a l o, V., että asian käytännöllinen puoli olisi jätettävä Puoluetoimikunnan järjestettäväksi. Sellaisissa piireissä, joissa asutus on taajempaa, ei kansanedustajain puheenaoleva työvelvollisuus tulisi suuriakaan kustannuksia tuottamaan. Kyytikustannukset ja pieni päiväraha olisi kuitenkin suoritettava.

M y l l y m ä k i, K. ei pitänyt esitettyä puhujavelvollisuutta liian raskaana, mutta oli sitä mieltä, että se olisi ulotettava myöskin puoluetoimitsijoihin eikä yksinomaan kansanedustajiin, ennen kaikkea myöskin puoluelehtien toimittajiin. Mikäli asia koski kansanedustajain verottamista, huomautti puhuja, että helsinkiläiset edustajat ovat paremmassa asemassa kuin maaseutuedustajat, koska heillä on kansanedustajan toimesta erikoista etua. Puolueen suurituloisten jäsenten verottamista piti puhuja oikeutettuna, mutta huomautti, että jos se jää vapaaehtoisuuden varaan, niin kansanedustajat joutuvat siinäkin suhteessa vaikeampaan asemaan, mikäli piirikokoukset säätävät heille pakolliseksi erikoisveron. Jos kerran edustajan toimesta on puolueelle maksettava, niin samoin on tehtävä myöskin muista puolueen avulla saaduista toimista.

M a n n e r, H. : Kun lähdetään siltä kannalta, että puolue tarvitsee tuloja, niin ehdotus on hyvä. Kun kansanedustajan palkkaa ei veroteta enempää valtion kuin kunnan verotuksessa, niin olisi kohtuullista, että kansanedustajat suorittaisivat puolueelle sen määrän, mitä he olisivat velvolliset suorittamaan valtiolle ja kunnalle,

mikäli nämä tulot olisivat verotettavia.

L i n d m a n, T. kannatti Puoluetoimikunnan esityksiä.

S u o m i n e n, F.V. oli sitä mieltä, että verotuksesta ei olisi syytä päättää. Jos aiheuttaisiin, olisi verotuskysymys kokonaisuudessaan esitettävä puoluekokouksen päätettäväksi. Kannatti työvelvollisuuden määräämistä.

L e i n o n e n, Olga huomautti, ettei kansanedustajia voida kovin raskaasti verottaa, koska he joutuvat tekemään paljon puhujamatkoja, joilla kuluu huomattavasti varoja ja aikaa. Sen sijaan voitaisiin kyllä suurtuloisissa toimissa olevia, varsinkin osuusliikeherroja verottaa.

P a a v i l a i n e n, V. piti aloitetta hyvänä sekä huomautti, että työvelvollisuus olisi sovellettava kaikkiin kansanedustajiin, niin, että siltä ei voisi rahalla vapautua.

P e n s a s, O. ei voinut hyväksyä koko hommaa, koska katsoi sen loukkaavan edustajain arvoa.

S i n e r v ä, E. piti Puoluetoimikunnan esityksiä hyväksyttävänä edellyttäen, että suurtuloisten verotuksella koottavat varat tulisivat kunkin piirin kassaan.

Keskustelun päätyttyä tähän totesi puheenjohtaja, että keskustelun kuluessa olivat kaikki Puolueneuvoston jäsenet lukuunottamatta Suomista, joka oli esittänyt kysymyksen, mikäli se koski verottamista, siirtämistä koko laajuudessaan puoluekokouksen käsiteltäväksi, kannattaneet Puoluetoimikunnan esityksiä, joten Puoluetoimikunnan esitykset olivat tulleet hyväksytyiksi.

X X X X X X

Kun kaikki esityslistalla olleet asiat ^{vaino H u p i i} olivat tulleet käsitellyiksi lausui Puoluetoimikunnan varapuheenjohtaja kokouksen päättäjäksi seuraavaa:

„Kunnioitetut toverit!

Kokouksemme on päättynyt. Se työ, joka tämän kokouksen ohjelmaan on kuulunut, on suoritettu.

Mitenkä on tätä työtämme arvosteltava, mikä merkitys sille annettava?

Me olemme pohtineet monia puolueellemme ja työtätekeväille kansalle tärkeitä kysymyksiä. Vakavan huomiomme esineenä ovat

olleet edessä olevat kunnallisvaalit, puolueen suhde ammatilliseen liikkeeseen, puolueen toimitsijavaimien kasvattamiskysymys ynnä muut epäilemättä varsin merkitykselliset asiat. Koitukoot nämä käsittelymme ja päätöksemme oikealle ja suurelle asiallemme hyödyksi! Syksyn toimintakautta varten olemme suunnitelleet ja päättäneet eräitä huomattavia toimenpiteitä, kuten teollisuustyöväen päivien järjestäminen Helsinkiin, jäsenhankintaviikon toimeenpano koko maassa, kunnallismiesten neuvottelukousten pitäminen vaalipiirittain ja luontekurssien järjestämisen pääkaupunkiin puoluetoimitsijoille. Varmaankin tulevat nämä toimenpiteet osaltaan voimistuttamaan puoluettamme, eheyttämään sitä sisäänpäin ja voimistuttamaan sitä ulospäin!

Luonteenomaista Puolueneuvoston kokouksille on viime vuosina ollut yksimielisyyden saavuttaminen kaikissa suurissa kysymyksissä. Puolueessa on kyllä syvällekin käypiä mielipideeroavaisuuksia yleiseen suuntaan ja menettelytapoihin nähden. Pirskeitä ja pintavaahtoa näistä roiskauttaa silloin tällöin puoluealuksemme laitoja vastaan. Mutta on luonnollista, että vaantoakin syntyy, kun alus kulkee hyvää vauhtia eteenpäin. Vain laivan seistessä tyvenessä pysyisi vedenpinta sileänä. Mutta onko se mikään päämäärä? Tärkeintähän on, että me aina kaikesta huolimatta saavutamme suurissa ratkaisuissa yksimielisyyden. Niinkin laajakantoisessa ja poikkeuksellisessa asiassa kuin kysymyksessä hallitukseenmenosta, tuli Puolueneuvoston päätös yksimieliseksi. Samoin oli Puolueneuvoston päätös hallituskokoulun lopettamisen edellä yksimielinen. Muissakin asioissa olemme aina ylipäänsä keskinäisen neuvottelun jälkeen löytäneet yhteisen linjan. Niin tässäkin kokouksessa. Puolueneuvosto on täten aina antanut - niinkuin sen keskeinen asema puolueessa edellyttääkin - hyvää esimerkkiä ristiriitojen sovitteluissa, toisarvoisten hankausten karkoittamisessa, puolueen sisäisen eheyden lujittamisessa. Siinä on meillä ilon ja tyydytyksen aihetta. Siinä on meillä vakuuttava todistus sisäisestä "terveydestä", josta voimme olla ylpeitä.

Kun nyt taas eroamme tästä yhteisestä neuvottelustamme asettuaksemme kukin paikoillemme puolueemme taistelevassa luokkaruuhkassa, rohkenisin lausua sen toivomuksen, että varsinaista, jokapäiväistä puolue työtämme suorittaessamme pyrkisimme erikois-

sesti pitämään mielessämme ja painostamaan erästä tärkeätä yleistä näkökohtaa. Tarkoitin voimakkaan ja elävän aatteellisen hengen välttämättömyyttä luokkataistelua käyvälle työväenpuolueelle. Vain henki tekee kansanliikkeen eläväksi. Vain siitä saa se kaikki vastukset voittavan taisteluhulun ja tulokseen johtava n iskuvoiman. Puolueessamme kulloinkin vallitseva aatteellinen henki, se sävy, joka antaa puolueellemme leimansa, riippuu taas puolueen periaatteellisesta asenteesta nykyiseen yhteiskuntaan nähden. Jos tuo asenne on liian reformistinen, liian paljon hetken pikkutehtävien ohjaama, on siitä seurauksena vähitellen kuhtuva ja laimea puoluehenki. Jos sen sijaan alati pidetään esillä puolueemme periaatteellista taisteluasennetta kapitalismiin ja painostetaan meidän puolueemme ja porvarillisten puolueiden sovittamatonta etujen vastakohtaisuutta, saa koko puoluetoimintamme työkansan laajoja kerroksia innostuttavan värin ja sisällön. Sellaisena se voi koota ja pitää työkansan suuret joukot mahdollisimman eneässä luokkataistelurintamassa ja johtaa nämä joukot, turmiolliset harharetket välttämällä, tulokselliseen ja hdelmälliseen yhteiskunnalliseen valtataisteluun. Tästä huomaamme, että aate ja periaatteet eivät ole puolueellemme suinkaan mitään turhaa sanahelinää, vaan todellista, reaalista voimaa, vieläpä enemmänkin: ne ovat suorastaan kaiken työmme kulmakivi ja perustus.

Siinä toivossa, että työmme seuraavilla taipaleilla entistä enemmän muistaisimme suurten periaatteittemme arvoa ja merkitystä ja antaisimme niiden elävöittää kaikkea toimintaamme, julistan Puolueenpuoleiston kokouksen päättyneeksi.

X X X X X X

Kun tämän jälkeen oli laulettu Kansainvälinen työväenmarssi, päättyi kokous klo 7,50 i.p.

Pöytäkirjan vakuudeksi:
Pete Heuran Puolueen puheenjohtaja
Antton Huotari Kokouksen sihteeri

Tämän pöytäkirjan olemme tänään tarkastaneet sekä kokouksen menon ja päätösten mukaiseksi havainneet. Helsingissä, joulukuun 9 päivänä 1928.

J. Laitinen

Antton Huotari

14/4-28.

Liite n:o 7.

Puoluetoimikunnan toimintakertomus vuodelta 1927.

Puoluetoimikunta. - Puoluetoimikunnan kokouksessa ei tämän kalenterivuoden aikana ole tapahtunut mitään muutoksia. Vuoden aikana on Puoluetoimikunta pitänyt 27 kokousta, joista on pöytäkirjoihin merkitty 280 pykälää. Kokouksiin ovat jäsenet ja varajäsenet ottaneet osaa seuraavasti: Wiik 26 kokoukseen, Kupli 25:een, Ahlström ja Seppälä 24:ään, Heli 20:een, Itkonen ja Huotari 19:ään, Sventorjetski 18:aa, Paasi-vuori 15:een, Puittinen 12:een, Salovaara 10:een ja Mikkola 3:een. Järjestösihteeri Sallila on ollut saapuvilla kaikissa kokouksissa.

Puoluetoimikunnan kirjeenvaihto. - Vuoden kuluessa on toimistosta lähetetty 7,199 kirjettä, joista kustannustoimintaa koski 3,989; piiritoimikunnille lähetettiin 646 kirjettä, puoluelehdille 391, valistustyötä koski 342, rekisteröimisasioita 177 kirjettä j. n. e.

Puoluetoimiston henkilökunta. - Kun Puoluetoimiston työt olivat huomattavasti lisääntyneet, kiinnitti Puoluetoimikunta toukokuun 10 p:nä vakinaisesti puolueen palvelukseen maisteri Väinö Meltin, joka oli jo helmikuun 11 päivästä otettu tilapäisesti Puoluetoimikunnan palvelukseen etupäässä vaaliagitatioaineiston laatimista varten.

Edustajavaalit. - Heinäk. 1 ja 2 päivinä toimitettujen edustajavaalien valmisteluun kohdistui vuoden alkupuoliskolla Puoluetoimikunnan päähuomio. Samaan tarkoitukseen tähtäsivät tavallaan jo edellisen vuoden syksyllä kunnittain ja läänittain järjestetyt veronmaksajain kokoukset.

Näihin edustajavaaleihin kävi puolueemme toisenlaisissa olosuhteissa kuin mihinkään edellisiin vaaleihin, sillä olihan puolueemme nyt ensi kertaa maan hallitusohjaksissa. Puoluetoimikunta ryhtyi heti vuoden alussa toimenpiteisiin vaalivalmistelujen hyväksi ja helmikuun lopulla pidetty Puolueenpuoleiston kokous hyväksyi Puoluetoimikunnan laatiman vaaliagitatio suunnitelman sekä erikoiset vaalitoimintaohjeet puolueen perusjärjestöille.

Kun eräs piiritoimikunta oli kieltäytynyt vapauttamasta edustajaehdokkuudesta erästä ehdokasta, ilmoitti Puoluetoimikunta helmikuussa pidetyllä Puolueenpuoleiston kokouksella mie-

ir-
-

sesti pitämään mielessämme ja painostamaan erästä tärkeätä yleistä näkökohtaa. Tarkoitin voimakkaan ja elävän aatteellisen hengen välttämättömyyttä luokkataistelua käyvälle työväenpuolueelle. Vain henki tekee kansanliikkeen eläväksi. Vain siitä saa se kaikki vastukset voittavan taisteluhulun ja tulokseen johtava n iskuvoiman. Puolueessamme kulloinkin vallitseva aatteellinen henki, se sävy, joka antaa puolueellemme leiman-

- 2 -

lipiteensä, että ei voida pellettyä vapauttamasta edustaja ehdoista, jos asianomainen sitä itse pyytää.

Puoluepuolueen tekemään päätökseen vedoten pyysi Oulun läänin yhdistyneiden piirien piiritoimikunta lupaa saada käyttää edustajavaaleissa yhden mielen listoja. Puoluepiiritoimikunta hylkäsi kuitenkin pyynnön, koska sen tueksi esitettyjä seikkoja ei pidetty riittävänä.

Kun oli osoittautunut, että eräät eduskuntaryhmän jäsenet moninaisten muiden tehtäviensä vuoksi olivat vain väliaikaisesti pystyneet täyttämään edustajatehtävänsä, hyväksyi Puoluepuolue Puoluepiiritoimikunnan esityksestä helmikuussa seuraavan päätöslauselman.

"Viitaten puoluekokousten asiasta tekemiin päätöksiin huomauttaa Puoluepuolue, että jokaisen sosialidemokraattisen kansanedustajan velvollisuutena on huolellisesti täyttää hänelle uskottu edustajatehtävä ja samalla olla tarpeellisuudessa vuorovaikutuksessa valitsijainsa kanssa. Mainollien ei piirijärjestöjen ole siellä, missä päteviä ehdokkaita on riittävästi saatavana, asetettava ehdokkaiksi sellaisia henkilöitä, jotka moninaisten muiden tehtäviensä vuoksi eivät voi mainituissa suhteissa vastata kontuullisia vaatimuksia. Tarpeen mukaan tiedustelkoot piiritoimikunnat hyvissä ajoin ehdokkaita, katsovatko he aikansa riittävän edustajatoimensa tyydyttävään täyttämiseen."

Uudenmaan piirin ehdokaslistat. - Piirikokouksen päätöksen johdosta, mikä koski edustajavaaleja varten laadittavia ehdokaslistoja tekivät Puoluepiiritoimikunnalle valituksia ehdokkaat A. Kuusisto, S. Mannermaa ja T. Tainio Helsingistä sekä järjestönsä puolesta Väinö Vuokko Viindistä ja K. A. Aarnio Pusulasta. Kun Puoluepiiritoimikunta oli asian alustavasti ratkaissut, teki A. Aalto vielä valituksen Puoluepiiritoimikunnalle, huomauttaen, että tehtyjen muutosten johdosta hän oli joutunut liian epäedulliseen asemaan. Puoluepiiritoimikunta pysyi aikaisemmin tekemässään päätöksessä tehden listoilla vain pari siirtoa, joiden kautta Aallon asema parani.

Puoluepiiritoimikunnan valitusjaostoon, joka samalla toimi lähinnä vaalilaagitatiotyön järjestäjänä, kuuluivat Väinö Ruoppi, K. E. Wiik, Emil Sallila ja sihteerinä Väinö Meltti.

Marraskuun lopulla 1927 pidetylle Puoluepuolueen kokoukselle esitettiin sekkaperäinen selostus puolueen vaalitoiminnasta, joten sen lähempi selostaminen tässä yhteydessä ei enää liene tarpeellista. Esitettäköön tässä vain lyhyt yhteenveto Puoluepiiritoimikunnan harjoittamasta vaalitoiminnasta.

Vaalilaineisto käsitti pääasiassa plakaatteja, lentokirjasia, vaalilientisiä, painettuja puheita, selostuksia puhu-

sesti pitämään mielessämme ja painostamaan erästä tärkeätä yleistä näkökohtaa. Tarkoiton voimakkaan ja elävän aatteellisen hengen välttämättömyyttä luokkataistelua käyväälle työväenpuolueelle. Vain henki tekee kansanliikkeen eläväksi. Vain siitä saa se kaikki vastukset voittavan taisteluhulun ja tulokseen johtava n iskuvoiman. Puolueessamme kulloinkin vallitseva aatteellinen henki, se sävy, joka antaa puolueellemme leiman-

jille. voimaleuseita ja kirjoituksia puoluelendille sekä kuva-aineistoa. Plakatteja ja taulukoja valmistettiin eri lajia yhteensä 160,000 kpl, lentokirjasia (10 lajia) 204,000 kpl, vaalilientisiä (10 lajia) 559,000 kpl, painetuita puheita (5 lajia) 2,500 kpl, selostuksia puhujille (6 lajia) 3,500 kpl. Lisäksi ruotsinkielistä vaalikirjallisuutta: lentolentisiä (4 lajia) 3,000 - 5,000 kappaleen ja vaaliohjelma 5,000 kpl. painokseena; ruotsinkielisiä vaalitoimintaohjeita painatettiin 300 kpl. ja vaaliplakatteja 4,000 kpl. sekä yleinen vaalipuhe. - Vapaita sanomalehtia jaettiin valitsijoille ennen vaaleja yhteensä 64,704 kpl. Vaalitoimintaan käytti Puoluetoimikunta varoja kaikkiaan Smk. 393,855:71.

Vaikka puolueen harjoittama vaalitoiminta olikin tällä kertaa varsin tehokasta, ei puolueen äänimäärä kuitenkaan kohonnut kuin noin 255,000 ääneen eli pari tuhatta suuremmaksi kuin vuoden 1924 vaaleissa. Puolueen edustajamäärä pysyi samana kuin edellisissä vaaleissa, eli siis 60:nä.

Puolueen järjestötoiminta.

Puoluetoimikunta, joka on pitänyt erittäin tärkeänä sisäisen järjestöelämän vilkastuttamista, saattoi edustajavaalien ohimentyä ryhtyä entistä tehokkaammin toteuttamaan valistustyösuunnitelmiaan. Niinpä on hakittu toistaiseksi ulkomailta varjokuvasarjoja ja laadittu niihin suomenkieliset tekstit. Tätä työtä on hoitanut toveri V. Meltti ja tullaan sitä edelleenkin jatkamaan. - Puoluetoimisto on levittänyt myöskin radiokoneita, jotka ovat omiaan tekemään iltamatilaisuudet hauskemmiksi. - Kun oli osoittautunut, että useat yhdistykset olivat rakennuttaneet itselleen vähemmän sopivia taloja, mikä seikka johtui siitä, ettei niiden käytettävissä ollut hyviä piirustuksia, on puoluetoimisto ryhtynyt valmistuttamaan mallipiirustuksia työväentaloja varten. - Yhtenä tärkeänä valineena Puoluetoimikunnan harjoittamassa yhteistyössä puolueosastojen kanssa on ollut Puoluetoimikunnan julkaisema Järjestötoiminta-lehti, jota on julkaistu Puolueen neuvoston tekeman päätöksen mukaisesti. Vuoden kuluessa ilmestyi lehteä 8 numeroa ja sen painosmäärä oli 8,000 kpl. Jokaiselle puolueosastolle on lehteä lähetetty 5 kpl. johtokunnan jäsenten kesken jaettavaksi. Vuoden loppupuolella päätti Puoluetoimikunta, että lehteä saavat tilata myöskin yksityiset puolueen jäsenet asianomaisen puolueosaston johtokunnan välityksellä. - Lehten vastaavana toimittajana on ollut puoluesihteerin K. H. Wiik. - Kunnallisasioita on Puoluetoimistossa muiden tehtävien ohella hoitanut toimitsija J. E. Janatuinen. Paitsi kirjellisen neuvontatyön harjoittamista on toveri Janatuinen käynyt myöskin luennolmassa kunnallisasioista puoluejärjestöjen järjestämässä tilaisuuksissa eri puolilla maata 16 paikakunnalla, joissa on pidetty yhteensä 56 luentoa 2,185 kuulijalle, joten kuulijain lukumäärä on ollut keskimäärin 39 luentoa kohden.

Sos.-dem. keskusjärjestöjen yhteistoiminta valistustyön järjestämisessä. - Syksyn aikana on Puoluetoimikunta ryhtynyt suunnittelemaan yhteistoimintaa muiden sos.-dem. keskusjärjestöjen toimikuntien kanssa valistustyön järjestämisessä, koska nykyaikaisen järjestöelämän moninaisuus tuo mukanaan erilaisia haittoja. Kun puolueemme eri keskusjärje töt toimivat ainakin osaksi samalla toimialalla, voidaan yhteistyön avulla valistustoiminnan järjestämisessä säästää huomattavasti työtä ja myöskin varoja, jota paitsi toiminta voi muodostua yhdenmukaisemmaksi ja enemmän tarkoitustaan vastaavaksi, kun se on näiden järjestöjen välillä paremmin keskitettyä. Tämän tarkoituksensa toteuttamiseksi kutsui Puoluetoimikunta Sos.-dem. Työläisnaisliiton, Sos.-dem. Työläisnuorisliiton, Sos.-dem. Raittiusliiton sekä Työväen Sivistysliiton toimikuntia lähettämään edustajansa yhteiseen neuvottelukokoukseen, joka pidettiin lokakuun 12 päivänä. Kokouksessa oli saapuvilla myös pari Työväen Urheiluliiton toimikunnan sos.-dem. jäsentä. Tässä kokouksessa hyväksyttiin Puoluetoimikunnan esitys yhteistoimintasuunnitelmaksi ja päätettiin, että yhteistoimintaa on ennen kaikkea saatava aikaan seuraavissa kysymyksissä: 1) agitatioviikkojen järjestämisessä, 2) luentokurssien järjestämisessä, 3) tilapäispuhujien matkoja suunniteltaessa, 4) havaintovälineiden hankinnassa ja käyttämisessä; sekä 5) järjestötoiminnan käytännöllisessä elvyttämisessä. Samalla lausui kokous toivomuksenaan, että eri keskusjärjestöistä olisi valittava henkilöitä pysyväiseen neuvottelukuntaan, jonka tehtävänä tuli olemaan yhteistoiminnan suunnittelu ja käytäntöön soveltaminen. Tällainen neuvottelukunta asetettiin siltä tullaan ja ovat siinä olleet paitsi Puoluetoimikuntaa edustettuina Sos.-dem. Naisliitto, Sos.-dem. Nuorisliitto ja Sos.-dem. Raittiusliitto, jota paitsi neuvottelukunnan kokouksissa ovat olleet asioita seuraamassa myöskin Työväen Sivistysliiton edustaja ja eräät sos. liidemokraattiset urheiluliikkeen miehet.

Kunnallismiesten neuvottelukokous. - Se tärkeä ja edesvastuullinen asema, minkä puolueemme on saavuttanut kunnallisen toiminnan alla, velvoittaa yhä edelleenkin voimakkaasti pyrkimään yhtenäisiin menettelytapoihin. Tässä suhteessa on m. m. yleisillä kunnallismiesten keskeisillä kokouksilla hyvin suuri merkitys. Tästä syystä pidettiin Puoluetoimikunnan kokoonkutsutuna koko maata käsittävä kunnallismiesten neuvottelukokous Helsingissä marraskuun 20 päivänä. Kokoukseen oli saapunut osanottajia ympäri maata 200 henkeä.

Kokouksen ohjelmassa oli paitsi toveri Kuplin avajaispuhetta seuraavat keskustelukysymykset: Maaseudun asunto-olojen parantaminen kuntien toimesta, alusti toveri E. Pusa; Vaimistautuminen ensi vuoden kunnallisvaaleihin, alusti järjestösihteeri Emil Saalila; Kunnallisverokysymys, alusti puoluetoimikunnan puheenjohtaja Rieti Itkonen.

Eri kysymysten johdosta syntyi kokouksessa vilkas keskus-

telu ja toivottiin, että tämänlaisia kunnallisia neuvottelukokouksia järjestettäisiin vastaisuudessaakin.

Vapunvieto. - Nojautuen Puoluepuoleiston tekemään päätökseen suostui Puoluetoimikunta periaatteessa yhteisten vappumielenosoitusten järjestämiseen kommunistien kanssa, kuitenkin sillä nimenomaisella ehdolla, minkä Puoluepuoleisto asetti, ettei näissä tilaisuuksissa saa toista puolta parjata. Kun kommunistit eivät näihin ehtoihin suostuneet, eivät asiassa käyty neuvottelut johtaneet tulokseen. Asia jäi riippuvaksi niistä sopimuksista, joita eri paikkakunnilla tulotaisiin tekemään ja joillakin paikkakunnilla pidettiin yhteisiä mielenosoituksia. Puoluetoimikunta julkaisi huhtikuun alussa tiedonannon, jossa selostettiin niitä näkökohtia, jotka puoluejärjestöme oli otettava huomioon yhteisiä vappumielenosoituksia järjestettäessä.

Puolueesta erottamisia. - Ikävänä ilmiönä on mainittava, että useissa paikallisissa puoluejärjestöissä on edelleenkin ollut kommunisteja, ei ainoastaan vähätietoisia, yksinkertaisia työläisiä, joihin voitaisiin ajan mittaan vaikuttaa, vaan myöskin tietoisesti kommunistiseen suuntaan toimivia, jotka esim. eduskuntavaalien edellä levittivät kommunistista vaalikirjallisuutta. Niinpä joutui Puoluetoimikunta käsittelemään marrask. 10 p:nä pitämässään kokouksessa kysymystä eräiden Ulvilan ja Lavian työväenyhdistysten jäsenten erottamisesta. Hankittuaan asiaan tarpeellisia selvityksiä sekä annettuaan syytetyille tilaisuuden selityksen antamiseen, esitti Puoluetoimikunta marraskuun lopulla pidetylle Puoluepuoleiston kokoukselle, että alempana mainitut henkilöt, jotka olivat toimineet puoluetta vahingoittavasti ja vastustavasti siten, että toiset heistä olivat viime eduskuntavaalien aikana harjoittaneet agitatiota kommunistisen puolueen hyväksi m. m. levittämällä sen vaalikirjallisuutta ja toiset sen lisäksi asettumalla suorastaan mainitun puolueen edustajajähdokkaiksi, erotettaisiin puolueesta: Pauli Aalto ja Martti Snällström Ulvilan Vanhankylän Työväenyhdistyksestä, Frans Tuori, Emil Mattila, August Tuominen, Kalle Vesa ja Ilmari Stenfors Ulvilan Harjuseen Työväenyhdistyksestä, Taavetti Mattila Lavian Kirkonkylän Työväenyhdistyksestä sekä Armas Riihimäki ja Yrjö Viljanen Lavian Niemen ja Aiuskylän Työväenyhdistyksestä.

Puoluepuoleisto hyväksyi Puoluetoimikunnan esityksen.

Kommunistirettelöitä sattui vuoden alkupuolella Pusulan Ahonpään ja Karijärven Työväenyhdistyksessä, minkä vuoksi yhdistys erotti keskuudestaan viisi kommunistista jäsentä. Nämä erotetut jäsenet saapuivat kuitenkin kannattajineen yhdistyksen seuraavaan kokoukseen sekä päättivät erottaa yhdistyksestä kaikki jäsenhankintavaikeilla yhdistykseen liittyneet uudet jäsenet sivuuttaen tällöin myöskin yhdistyksen toimihenkilöt. Samalla hyväksyi Puoluetoimikunta yhdistyksen

viittamalla mainittua kommunistia koskevan erottamispäätöksen. Piirisihteerin käytyä paikkakunnalla uudelleen, saatiin sikäläiset puolueasiat oikealle tolalle.

Puoluelippu jää-merkki. - Kun marraskuun lopulla pidetty Puolueneuvoston kokous oli Puoluetoimikunnan esityksestä päättänyt jättää Puoluetoimikunnan valmisteltavaksi kysymyksen puoluelipun ja -merkin valmistamisesta, on Puoluetoimikunta asettanut komitean asiaa valmistelemaan ja valinnut tämän komitean jäseniksi Emil Sallilan, Väinö Haplin ja Yrjö Räisäsen.

Puoluetoimikunnan edustus piirikokouksissa. - Puoluetoimikunta oli edustettuna kaikissa keväällä 1927 pidetyissä piirikokouksissa ja edustivat Puoluetoimikuntaa naissä kokouksissa: Helsingissä: Itkonen ja Hupli, Turussa: Itkonen ja Helo, Porissa: Hupli, Hämeenlinnassa: Hupli ja Sallila, Tampereella: Helo ja Hupli, Viipurissa: Paasivuori ja Wiik, Antreassa: Helo ja Wiik, Joensuussa: Puittinen ja Janatuinen, Jyväskylässä: Hupli ja Pekkala, ~~Salmela ja Wiik~~ *Kokkonen* Wiik, Oulussa: Sallila ja Ruotsalaisen piirin kokouksessa Helsingissä Sventorzetski ja Wiik *sch. Kikkilä, Huolari ja Janatuinen.*

Piirisihteerit. - Sen johdosta, että Uudenmaan vaalipiirin, Viipurin l. itäisen, Kuopion l. itäisen sekä Turun ja Porin l. etel. ja pohjoisen vaalipiirin piirisihteerit olivat tulleet valituiksi eduskuntaan, julistivat asianomaiset piirittoimikunnat piirisihteerin toimen haettavaksi sekä pyysivät aikanaan hakijoista Puoluetoimikunnan lausuntoa. Viipurin läänin itäisessä ja Turun ja Porin l. eteläisessä vaalipiirissä on asia toistaiseksi järjestetty siten, että toimia ei ole uudelleen täytetty, vaan hoitavat toimen entiset hoitajat piirisihteerin tehtäviä edelleenkin edustajatehtävänsä ohella. Uudenmaan piirisihteeriksi on valittu A. Lehtonen Jyväskylästä, Kuopion itäiseen piiriin L. V. Metsämäki Leppävaarasta ja Turun ja Porin l. pohjoiseen piiriin Matti Luukkanen Kannuksesta.

Julistukset ja tiedonannot. - Vuoden kuluessa on Puoluetoimikunnan sekä puoluesihteerin ja järjestösihteerinimesta julkaistu puoluelehdissä seuraavat julistukset ja tiedonannot:

11/2 julistus "Reippain ottein sanomalehdistöämme lausuttamaan", 11/3 puoluesihteerin tiedonanto, jossa kehoitettiin valitsemaan edustajia Helsingissä pidettävälle pienviljelijäpäiville, 12/3 puoluesihteerin tiedonanto, jossa kiinnitettiin järjestöjen huomiota niihin näkökohtiin, joita oli otettava huomioon edustajajohdokkaista asetettaessa eduskuntavaaleja varten, 9/4 Puoluetoimikunnan tiedonanto vappujuhlan järjestämisestä, 28/4 julistus juoppoutta ja siveellistä rapautumista vastaan kiitollain voimaantumisen 8-vuotispäivän johdosta, 2/6 puolue- ja järjestösihteerin kenoitus vaalit-

minnan tehostamiseksi, 7/6 julistus sulkuun joutuneiden metallityöläisten tukemiseksi, 9/6 tiedonanto Puoluetoimikunnan suhtautumisesta toukokuun 16 päivän paraatin vastaanottoon, 13/6 hallituksen eroamisen johdosta ja 1/1-28 uuden vuoden arviointi puolueen jäsenille ja järjestöille.

Lakkautuneiden yhdistysten omaisuus. - Uudenmaan Sos.-dem. Piiritoimikunta on Puoluetoimikunnalle tilittänyt seuraavien toimintansa lopettaneiden yhdistysten pesät: Vantaan Ty. varoja Smk. 1,420:80, Skogbölen Ty. varoja Smk. 279:08 ja Vihdin Palojoen Ty. varoja Smk. 1,205:65.

Toimintansa lopettaneen Vuoksen Virkkilän Ty:n talo, joka oli ollut piiritoimikunnan hoidossa, on Puoluetoimikunnan suostumuksella myyty Kiviniemen Röykkälän Ty:lle 9,000 markan hinnasta.

Toukokuun lopulla valvottiin Puoluetoimikunnan puolesta Asikkalan käräjäillä kihlakunnanoikeuden päätöksellä vuoden 1926 tammikuussa lakkautettujen Asikkalan Mustjärven, Asikkalan Kirkonkylän ja Asikkalan Riihilahden Työväenyhdistysten pesänselvittelyjä. Kahden ensimmäisen yhdistyksen säännöissä oli kuitenkin määräys, että niiden omaisuus oli joutuva Suomen Ammattijärjestölle, mutta Riihilahden Työväenyhdistyksellä oli ollut voimassa puolueosastojemme säännöt, joten sen omaisuus noin 15,000 markkaa tuli puolueelle.

Yhdistysten lainoja ja avustuksia. - Tehdyn esityksen perusteella on Puoluetoimikunta päättänyt edelleenkin jäädä yhdessä Kustannus-Oy. Kansanvallan kanssa Jyväskylän Työväenyhdistyksen ottaman 500,000 markan lainan takaajaksi siinäkin tapauksessa, että yhdistys myy osan tontistaan rakennuksineen Osuusliike Mäki-Matille r. l. kuitenkin sillä ehdolla, että myöskin mainittu osuusliike ryhtyy saman lainan takaajaksi.

Kerimäen Ruokojärven Työväenyhdistykselle on Puoluetoimikunta Mikkelin läänin Sos.-dem. Piiritoimikunnan toivomuksen mukaisesti myöntänyt 5,000 markan väliaikaisen lainan, jotta yhdistys saattoi vapautua ulosmittauksesta.

Kärkölän Marttilan Työväenyhdistykselle on myönnetty oikeusavustusta 600 markkaa, minkä lisäksi yhdistykselle on myönnettu 2,000 markan suuruinen laina oikeuskulujen suorittamista varten.

Villänden Työväenyhdistys oli pyytänyt Puoluetoimikuntaa takaukseen 40,000 markan suuruisesta lainasta, johon pyyntöön Puoluetoimikunta ei kuitenkaan voinut suostua.

Pitkärannan Työväenyhdistys pyysi Puoluetoimikuntaa takaukseen 80,000 markan lainasta, jonka yhdistys aikoi ottaa takäläisestä Työväen Säästöpankista ensimmäistä kiinnitystä vastaan uuteen taloonsa. Kun yhdistyksen toiminta on ol-

lut hyvin vilkasta ja yhdistyksen taloudellinen asema näyttää varmalta ja kun yhdistyksellä on käytännössä puoluesastojemme viimeiset mallisäännöt, päätti Puolustoimikunta pyyntöön suostua.

Sysmän Työväenyhdistyksen puolesta on Puolustoimikunta päättänyt mennä jalkitakaukseen korkeintaan 70,000 markan suuruisesta lainasta, jonka yhdistys on aikonut ottaa Helsingin Työväen Säästöpankista talonsa rakennustöiden loppuunsaattamiseksi.

Melalanden Sos.-dem. Työläisnuorisoseuralla myönsi Puolustoimikunta huhtikuun 23 päivänä 500 markan suuruisen avustuksen osaston talon kunnostamiseksi esittäen samalla toivomuksenaan, että paikallisiin olosuhteisiin nähden olisi syytä muodostaa osastosta sos.-dem. työväenyhdistys, joka liittyisi puolueeseen.

Akatsemiselle Sosialistiseuralle on myönnetty 1,500 markan avustus huoneistokysymyksen järjestämistä varten.

Puolustoimikunnan ja hallituksen yhteistoiminta.

Vuoden 1926 puoluekokouksessa päätettiin, että "hallituksessa olevain puolueen jäsenten on oltava katkeamattomassa vuorovaikutuksessa puolueen keskuselinten kanssa ja niiden kontrollin alaisena" ja tämän päätöksen toteuttamiseksi päätti Puolueenvaltuusto myöhemmin, että "on ylläpidettävä läheistä, toverillista vuorovaikutusta hallituksen ja puolueen keskuselinten välillä ja ennen tärkeimpien kysymysten ratkaisua, varsinkin sellaisten, joiden voidaan luulla aiheuttavan puolueessa erimielisyyttä, on hallituksen neuvoteltava eduskuntaryhmän ja sen valmistusvaliokunnan kanssa eduskunnan kokouksessa ja muina aikoina Puolustoimikunnan kanssa."

Tällaista yhteistoimintaa on kuitenkin vain rajoitetussa määrässä saatu aikaan. Hallituksen toiminnan alussa kutsuttiin puoluesihteerin kolmisen kertaa hallituksen jäsenten neuvottelukokouksiin. Myöhemmin kesällä, kun hallitus parhailaan laati budjettiesitystä, otti Puolustoimikunta asian käsiteltäväkseen ja pyysi pääministeriltä neuvottelujen pohjaksi niitä eri ministeriöiden talousarvioehdotuksia, joita pidettiin puoluepoliittisesti tärkeinä ja lausuttiin toivomuksena, että yleensä olisi koetettava ottaa huomioon niitä näkökohtia, joita eduskuntaryhmän taholta oli aikaisemmin talousarvioesityksillään eduskunnassa esitetty. Tämän yhteistoiminta pääasiassa rajoittuikin. Erinäisissä kysymyksissä on puoluesihteerin lisäksi kääntynyt pääministerin ja muiden ministerien puoleen. - Kun eduskuntaryhmässä valittiin sitä seikkaa, että ministerit saattoivat olla pois eduskunnan istunnoista silloinkin, kun heidän toimialaan-

sa koskevista kysymyksistä keskusteltiin, esitti puoluesihteerin pääministerille toivomuksen, että hän koettaisi saada tämän epäkohdan poistetuksi.

Toukokuun 16 päivän paraati. - Toukokuun 7 päivänä ilmoitettiin puoluetoimikunnan kokouksessa, että pääministeri Tanner, jonka mielipiteeseen asiassa hallituksen enemmistö oli yhtynyt, aikoi ottaa vastaan toukokuun 16 päivänä toimeenpantavan paraatin. Puoluetoimikunta totesi, että tällainen menettely olisi puolueellemme vahingollinen, varsinkin koska mainittu juhlatilaisuus, joskin se virallisesti on armeijan lippujuhla, yleisesti käsitetään kansalaissodan valkoisille voittoisan päättymisen muistojuhlaksi ja koska siihen ottavat osaa myöskin suojeluskunnat. Tämän vuoksi päätti Puoluetoimikunta yksimielisesti lähettää Tannerille kirjelmän, jossa häntä kehoitettiin luopumaan aikomuksestaan esiintyä mainitussa juhlatilaisuudessa. Kun pääministeri Tanner lähettämässään vastauskirjelmässä selittää, ettei hän mainitsemillaan syillä katsonut voivansa olla vastaanottamatta paraattia, päätti Puoluetoimikunta toukok. 10 p:nä uudelleen kääntyä kirjelmällä Tannerin puoleen. Kun asiasta jo oli syntynyt julkista väittelyä, päätti Puoluetoimikunta lausua puoluelehdille toivomuksena, että puolueen etua silmälläpitäen koitettaisiin välttää tarpeetonta tai kiivasta polemiikkia. Toukokuun 25 p:nä käsitteli Puoluetoimikunta Viipurin l. länt. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritöimikunnan esitykseen, että Puoluetoimikunta antaisi sopivaksi katsomallaan tavalla virallisen tiedoituksen puoluelehdissä julkaistavaksi Puoluetoimikunnan suhtautumisesta paraatin vastaanottoon sekä että Puoluetoimikunta esittäisi tämän asian Puoluepuoleiston seuraavalle kokoukselle. Puoluetoimikunta ei pitänyt tarkoituksenmukaisena tiedonannon julkaisemista tässä asiassa, koska sellainen olisi omiaan synnyttämään uutta väittelyä. Samalla päätti puoluetoimikunta lähettää puoluelehdille kiitokirjeen, jossa esitettiin vakavana toivomuksena, että polemiikki kyseellisestä asiasta lopetettaisiin.

Sen johdosta, että Kansan Työ oli paraatijuttua käsitellessään käyttänyt pääministeristä sopimatonta kirjoitustapaa, lähetti puoluesihteerin Kansan Työn toimitukselle kirjallisen huomautuksen.

Kun sittemmin "Vaasassa", "Helsingin Sanomissa" ja useissa kommunistilehdissä annettiin väärää tietoa Puoluetoimikunnan suhtautumisesta sanottuun paraatiin, valtuutti Puoluetoimikunta puoluesihteerin julkaisemaan asiaa koskevan lyhyen tiedonannon.

Suojärven lampuotien perintökirjat. - Syykuun 2 päivänä käsitteli Puoluetoimikunta hallituksen päätöstä Suojärven lampuotitilojen perintökirjojen antamisesta. Puoluetoimikunta ei hyväksynyt hallituksen päätöstä, mutta asiaan silloin-

sessä vaiheessa ei pidetty tarpeellisena julkaista Puoluetoimikunnan lausuntoa asian johdosta.

Syysk. 21 p:nä käsitteli Puoluetoimikunta Svantorzetakin esityksestä kysymystä hallituksen ja eduskuntaryhmän suhtautumisesta Puoluetoimikuntaan.

Asiasta keskusteltuaan päätti Puoluetoimikunta äänestysten jälkeen hyväksyä pöytäkirjaan merkittäväksi seuraavaa:

"Sos.-dem. eduskuntaryhmän kokouksessa 8. 9. 1927, kun käsiteltiin kysymystä hallituksen paikallaan pysymisestä tai eroamisesta, tehtiin Puoluetoimikunnan jäsenten taholta ilmoitus, että Puoluetoimikunta haluaisi saada tilaisuuden harkita asiaa, ennenkuin ryhmä siitä lopullisesti päättää. Tämä ehdotus hylättiin ryhmän kokouksessa sen jälkeen, kun hallituksen eräiden jäsenten taholta oli vaadittu asian heti päättämistä sekä vastustettu Puoluetoimikunnan puoleen kääntymistä."

Puolueen suhde pien-
viljelijäväestöön.

Puolueemme yhtenä pääpyrkimyksenä on viime vuosina ollut pienviljelijäväestön säilyttäminen puolueessa, sen väestön, joka jo aikaisemmin torpparina ollessaan on uskollisesti kannattanut sosialidemokratiaa. Tämä tehtävä on nykyoloissa jossakin määrin vaikeampaa kuin aikaisemmin, sillä on muistettava, että itsenäistyneet pienviljelijät ovat puoluepolitaarisessa asemassa ja tarkkaa rajaa n. s. pienviljelijän ja tavallisen talonpojan välillä ei ole olemassa. Pienviljelijäväestön keskuudessa onkin ollut havaittavissa jonkinlainen tendenssi porvaristoon päin, mutta puolueemme pyrkimyksiä on kuitenkin helpottanut se, että maalaisliitto on viime vuosina kehittynyt vanhoilliseen suuntaan.

Jotta pienviljelijäväestön ja puolueemme suhteet muodostuisivat entistä läheisemmiksi ja kiinteämmiksi, pidettiin Helsingissä Puoluetoimikunnan aloitteesta huhtikuun 25 - 27 päivinä erikoiset pienviljelijäpäivät. Kokouksessa oli läsnä valtuutettuja edustajia 117 sekä pienviljelijöitä, sanomalehtimiehiä y. m. asianharrastajia 101, yhteensä 218 henkilöä. Tässä kokouksessa käsiteltiin seuraavat kysymykset: Lisämaanhankinta (alust. Mauno Pekkala), Laiduntamiskysymys (Edv. Setälä), luotto- ja korkokysymys (E. Pusa), tullikysymys (Helmer Lehti), verotuskysymys (Risti Itkonen), maataloustyöväen työnsuojelu (J-han Hälö) ja viljanpalkitsemiskysymys (Wäinö Wuolijoki). Lisäksi esitti Mauno Pekkala kokoukselle luonnoksen puolueen uudeksi maatalousohjelmaksi ja Pienviljelijäin Liiton sihteerin E. Lammelta selosti liiton toimintaa. Alustuksista syntyi vilkasta keskustelua ja hyväksyttiin päätöslauselmat. Kokous oli erit-

täin onnistunut.

Jotta välitön vuorovaikutus saataisiin aikaan Puoluetoimikunnan ja pienviljelijäväestön kesken jätti kokous Puoluetoimikunnan tehtäväksi erityisen pienviljelysneuvottelukunnan asettamisen, jonka tuli olla Puoluetoimikunnan apuna pienviljelijöitä koskevia kysymyksiä valmisteltaessa. Puoluetalokunta asetti sittemmin 8/6 tällaisen neuvottelukunnan siihen 15 jäsentä eri puolilta maata, nim.: Edv. (Virrat), Leander Sirola (Mäntsälä), Jalmari Linna (Nurmijärvi), Emil Pusa (Viipurin mlk.), Otto Nurminen (Ylisalmi), Herman Viinikainen (Pieksämäki), Atte Muhonen (Laukaa), Toivo Halonen (Sääminki), Frans Mustasilta (Hämeenkyrö), Otto Marttila (Janakkala), Jussi Helmisaari (Yläne), Yrjö Welling (Kirvu), Hilma Kouvolampi-Lehto (Virrat), Alb. Eronen (Tohmajärvi), ja Mauno Pekkala (Helsinki).

Tämä neuvottelukunta julkaisi vaalien edellä oman vaalijulistuksensa. Puoluetoimikunnan kutsusta kokoontui neuvottelukunta Helsinkiin syyskuun 3 - 4 päivänä harkitsemaan, mitä eduskuntaesityksiä maatalouskysymyksistä olisi kokoontuvalle eduskunnalle tehtävä. Tehdyt päätökset jätti Puoluetoimikunta sos.-dem. eduskuntaryhmän harkittavaksi toivoen, että ryhmäkin suhtautuisi niihin sopivasti.

Puoluetoimikunnan esityksestä otti Oy. Kansanvallan johtokunta vuoden lopulla maatalousteknikko Helmer Lehden Suomen Sosialidemokraatin maatalousosaston hoitajaksi. Lehti sai myöskin samalla tehtäväkseen lähettää puolueen maaseutulehdille maatalouskysymyksiä koskevia artikkeleita T. S. T:n välityksellä ja toimia Pienviljelijäin Neuvottelukunnan sihteerinä.

Puolueen suhde teollisuustyöväkeen ja ammatilliseen liikkeeseen.

Yhtä tärkeä kysymys kuin pienviljelijäin säilyttäminen puolueessa on se, miten teollisuustyöväki saataisiin puolueeseen. Puoluetilastojen mukaan oli puolueemme jäsenistä ennen kansalaissotaa melkein puolet teollisuustyöväkeä, mutta vuoden 1926 puoluetilaston mukaan muodostaa teollisuustyöväki puolueemme jäsenistä enää vain 36 %. Sosialidemokraattien vaikutusvallan lisäämiseksi ammatillisessa liikkeessä ryhtyikin Puoluetoimikunta valmistuttamaan suunnitelmaa, jonka käytännölliseen toteuttamiseen ei vuoden loppuun mennessä vielä ehditty ryhtyä.

Sos.-dem. ammattiyhdistysväen toiminnan tehostamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi päätti Puoluetoimikunta joulukuussa ottaa kansanedustaja Edvard Huttusen tammikuun ajaksi puolueen palvelukseen.

Metallisulku. - Toukokuussa päätti Puoluetoimikunta

huomauttaa puoluelehdille, että sulussa olevien metallityöläisten asiaan olisi kiinnitettävä huomiota ja sitä tuettava. Asiasta julkaisi Puoluetoimikunta myös erikoisen julistuksen.

Eräiden puoluejäsenten suhtautuminen metallisulkuun. - Porin Sos.-dem. Kunnallisjärjestö pyysi Puoluetoimikunnan lausuntoa siitä, miten olisi meneteltävä eräiden porilaisten puoluevereiden suhteen, jotka metallisulun aikana ovat palanneet sulunalaasiin töihin.

Puoluetoimikunta päätti lausunnossaan esittää, että kaikkien kyseessä olleiden henkilöiden menettelyä ei voitu arvostella samalla tavalla, vaan oli kunkin menettelyä arvostettava erikseen, ottaen huomioon asiaan vaikuttavia yksityisiä oloja sekä mahdollisia lieventäviä tai raskauttavia asianhaaroja. Lieventävänä asianhaarana piti Puoluetoimikunta erittäinkin sitä seikkaa, että sanotut henkilöt olivat menneet töihin vasta sen jälkeen, kun sulkulaisten asia porilaisten kannalta katsoen voitiin pitää jo menetettynä. Lisäksi kiinnitti Puoluetoimikunta huomiota siihen seikkaan, että liittotoimikunnan taholta ei oltu sulun alettua ryhdytty riittävässä määrin tukemaan sikäläisiä sulkulaisia, minkä lisäksi asiaan oli haitallisesti vaikuttanut paikkakunnalla vallinnut, kärjistynyt suuntataistelu. Vaikkakaan nämä seikat voineet tehdä asianomaisten henkilöiden menettelyä oikeutetuksi, oli niinhinkin kiinnitettävä huomiota asiaa arvostellessa. Jos joku mainituista henkilöistä oli esiintymisellään aiheuttanut sen, että toisiakin työläisiä oli mennyt sulon rikkojiksi, oli hänen menettelyään arvosteltava ankarammin. Ottaen huomioon asiaan vaikuttaneet lieventävät seikat, esitti Puoluetoimikunta mielipiteenään, että rangaistukseksi riittäisi se, että mainituilta henkilöiltä toistaiseksi kiellettäisiin kaikki puolueemme luottamustoimet.

Samassa kokouksessa käsitteli Puoluetoimikunta myöskin Salon Sos.-dem. Puolueosaston erästä jäsentä koskevan samantyyppisen asian.

Innan Työväenyhdistyksen metallisulkulaisten vapauttaminen puolueveroista. - Tiedyn pyynnön perusteella on Puoluetoimikunta myöntänyt vapautuksen puolueveroista niille Innan Työväenyhdistyksen jäsenille, jotka metallisulun johdosta ovat joutuneet työttömiksi. Vaikka puolueen säännöissä ei ole määräyksiä tällaisen tapauksen varalta, katsoi Puoluetoimikunta kuitenkin voivansa pyyntöön suostua, koska tällainen menettely näyttää jo aikaisemminkin olleen käytännössä.

Puoluelehdet.

Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto on vuoden kuluessa edelleen kehittynyt. Uusia kirjeenvaihtajia on saatu sekä kotimaasta että ulkomailta. Tammikuun lopussa kiinnitti Puolue-

toimikunta tietotoimiston toimittajaksi jo aikaisemmin valit-
aikaiseksi otetun toimittaja K. Hautamäen.

Helmiukuun alussa käsitteli Puoluetuimikunta eduskuntaryh-
män kirjelmän, jossa sen johdosta, että TST oli pariin ker-
taan antanut sanomalehdille puoluesihteerin laatumia, eduskun-
taryhmää koskevia tietoja, vaadittiin, ettei ryhmää koskevia
asioita saisi tiedottaa sanomalehdille, ennenkuin ryhmä on
niistä ensin itse mielipiteensä lausunut. Puoluesihteerin il-
moitettua, etteivät mainitut uutiset sinänsä olleet olleet
harnaanjohtavia, vaikkakin jotkut maassutulehdet olivat niitä
tarpeettomasti paisutelleet, katsoi Puoluetuimikunta, ettei
asia sen puolelta antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Kun tietotoimiston laskutusta vastaan oli tenty joitakin
muistutuksia, päätti Puoluetuimikunta huhtikuussa alentaa
Hämeen Kansan kuukausimaksun 600 markkaan sekä Kansan Lehen
2,800 markkaan, mihin määrään S. Sosialidemokraatin maksu sa-
malla korotettiin.

Uusia lehtihankkeita. - Kun lappeenrantalaiset puolue-
toverit olivat ilmoittaneet Puoluetuimikunnalle suunnittele-
vansa "Kansan Äänen" uudelleen julkaisemiseen ryhtymistä,
asettui Puoluetuimikunta hankkeeseen nähden toistaiseksi epäi-
levalle kannalle, koska Viipurin läänin läntisessä piirissä
on jo kaksi puoluelehteä, joten uuden lehden tarve ei aina-
kaan nykyhetkellä tunnu välttämättömältä eikä myöskään ole
varmuutta siitä, että yritys tulisi kannattavaksi. Puolue-
neuvoston asetuttua asiassa samalle kannalle, luopuivat lap-
peenrantalaiset puoluetoverit toistaiseksi hankkeestaan.

Kuopion li. länt. piiri ei voi pitkää aikaa tulla toimeen
ilman omaa piirilehteä. Kuopiolaiset puoluetoverit ovatkin
kääntyneet Puoluetuimikunnan puoleen asiassa. Kun paikalliset
puoluetoverit eivät voi omilla varoilla lehteä perustaa ja
ylläpitää, on asiassa toimittava varovasti. Puoluetuimikunta
on ollut sitä mieltä, että mikäli suinkin on olemassa mah-
dollisuuksia lehden perustamiseen, olisi se saatava ilmesty-
mään jo marraskuun alusta 1928, koska kunnallisvaalit toimitet-
taen joulukuussa. Puoluetuimikunta on kehottanut Kustannus-
Oy. Kansanvallan jontokuntaa harkitsemaan lehden perustamis-
mahdollisuuksia sekä hankkinut myöskin Vapaus-lehden hallinnol-
ta lausunnon.

Kun oli osoittautunut, että Eteenpäin-lehden toimitus
kaipaaisi vahvistamista, teki Puoluetuimikunta asiasta joutu-
kuussa huomautuksen lehden hallinnolle esittäen myöhemmin,
että lehden palvelukseen kiinnitettäisiin toimittaja Kalle
Hämäläinen. Vuoden loppuun mennessä ei asiaa kuitenkaan vii-
lä ehditty järjestää.

Puoluelehtien suhtautuminen kommunistien vääristelyihin. -
Helmiukuun lopulla puoluelehdille lähettämässään kiertokirjees-

sä huomautti puoluesihtööri, että kommunistilehtien vääristelyjä olisi pyrittävä oikomaan enemmän kuin mitä siihen asti oli tehty, tosin asianomaista vätystelyä välttämällä, mutta lyöden sitä harkitummin ja lujemmin silloin, kuin siihen aihetta ilmaantuu.

Puolueen lentiyhtiöiden taloudellinen asema. - Järjestösihtöörin esityksestä on Puoluetoimikunta ryhtynyt tutkimaan lentiyhtiöiden taloudellista asemaa ja tällöin on käynyt se ilahduttava seikka, että kaikki puolueemme lentiyhtiöt olivat vuoden 1926 aikana tuottaneet voittoa, mutta toiselta puolen oli silmiinpistävänä seikkana se, että yhtiöiden omat pääomat olivat yleensä verraten pieniä ja lainapääomat kalliskorkoisia, mitkä seikat ovat olleet omiaan estämään yhtiöiden taloudellista vaurastumista. Puoluetoimikunta on päättänyt edelleenkin seurata lentiyhtiöiden toimintaa ja määrännyt puolueen järjestösihtöörin Sallilan lähinnä tästä huolehtimaan.

Kansainväliset asiat.

Puolalaisten retki Suomeen. - Puolan eduskunnan jäsenen toveri Czapinski ilmoitti, että hänen opastuksellaan aikoi 65 puolalaista puoluetoveria tulla retkeilylle Suomeen tutustumaan m. m. opetus- ja kasvatuskysymyksiin, maatalouteen ja puolueen toimintaan, suunnitteli Puoluetoimisto retken ohjelman, majoituksen y. m. Retkeläisiä varten valmistettiin puolankielinen vierailuohjelma. Retkeläiset saapuivat Helsinkiin heinäk. 7 p:nä ja viipyivät maassamme saman kuun 12 päivään. Tänä aikana tutustuttiin Helsingissä kaikkiin näihin laitoksiin, jotka kiinnostivat retkeläisiä. Helsingin työväentalolla pidetyssä vastaanottoilaisuudessa selosti puoluesihtööri maamme työväenliikettä. Eläköön-laivalla tehtiin retki Suursaareen ja käytiin Hämeenlinnassa. Retkeläiset kävivät myöskin tutustumassa Työväen Akatemiaan, jolloin akatemian johtokunnan puheenjohtaja J. Ailio piti vieraille puheen ja laitoksen johtaja T. I. Vuorenrinne selosti laitoksen toimintaa. - Puolueen osuus kaikista retkeläisten aiheuttamista kuluista teki Smk. 4,485:50.

Poislähtiessään lausuiivat retkeläiset tyytyväisyytensä matkaan sekä toivoivat omasta puolestaan vastavierailua heidän maahansa.

Latvian ja Viron sos.-dem. puoluekokouksissa, jotka pidettiin Riiaassa ja Tallinnassa huhtikuun alussa, edusti puoluetta R. Sventorzetski.

Kun Sventorzetski palattuaan Latvian sos.-dem. puoluekokouksesta oli ilmoittanut Puoluetoimikunnalle, että Liettuassa vallitsee terrori, kääntyi Puoluetoimikunta asiassa sähköteitse Sosialistisen Työväen Internatsionaalin puoleen. Terrorin kärjistyttyä kesän loppupuolella tapahtuneen Tauroggenin kapinan johdosta, lähetti Puoluetoimikunta Liettuan hallituk-

selle syysk. 30 p:nä jyrkän vastalausekirjelmän.

Sosialistisen Työväen Internationaalin päätettyä asettaa 20-henkisen komitean tutkimaan eri maiden valtiollisten vankien asemaa, Puolustoimikunta valitsi komitean jäseniksi puoluesihtööri Wiikin.

Työväen toisissa olympialaisissa, jotka pidettiin heinäkuun alussa Prahassa, edusti puoluettamme Rieti Itkonen.

Puoluesihtööri Wiikin ilmoitettua, että ulkoministeri Voionmaa oli pyytänyt häntä Suomen edustajaksi Kansainliiton yleiskokoukseen, ei Puolustoimikunnalla ollut asian johdosta mitään huomauttamista. Kun Wiik ei kuitenkaan halunnut ottaa sanottua tehtävää vastaan, nimitettiin Suomen yhdeksi edustajaksi J. W. Keto.

Italialaisten Sacco ja Vanzettin kuolemantuomioiden johdosta lähetti Puolustoimikunta Massachusettsin kuvernöörille kirjallisen vastalauseensa ja kun oli tullut tietoon, että kuolemantuomiot oli vahvistettu, lähetti puoluesihtööri elokuun 6 päivänä vielä Yhdysvaltain ulkoministerille sähkösanoman, jossa lausuttuun toivomuksena Suomen työväenluokan puolesta, että Sacco ja Vanzetti vapautettaisiin.

Sosialistisen Työväen Internationaalin, Kansainvälisen Ammattiliiton ja Sosialistisen Nuoris-Internationaalin toimeenpanevien valiokuntien Berliinissä 31 p:nä tammik. 1927 pitämässä konferenssissa hyväksyttiin päätöslauselma työtätekevän nuorison suojelusta, josta pyydettiin Puolustoimikunnan lausuntoa. Hankittuaan asiasta Sos.-dem. Työläisnuorisoliiton toimikunnan lausunnon, päätti Puolustoimikunta puoltaa mainittua ehdotusta pienellä muutoksella.

Sos.-dem. naisten Kansainväliseen neuvostoon on Puolustoimikunta Sos.-dem. Työläisnaishliiton toimikunnan esityksestä valinnut Suomen edustajaksi Hilda Seppälän.

Islannin sos.-dem. puolueelle on Puolustoimikunta Tanskan sos.-dem. puolueen suosituksesta myöntänyt 3,000 markan avustuksen, koska mainittu puolue toimii erittäin vaikeissa taloudellisissa olosuhteissa.

Sen johdosta, että Venäjällä oli bolshevikkien vallankumouksen 10-vuotisjuhlan johdosta julistettu amnestia lukuisille erilaisista rikoksista tuomituille henkilöille, mutta muiden muassa suuri joukko sosialidemokraattisia ja sosialivallankumouksellisia vakeja jätetty tämän amnestia ulkopuolelle, lähetti Puolustoimikunta joulukuun alussa Sosialistisen Neuvostotasavaltain Liiton hallitukselle kirjelman, jossa lausuttiin toivomus, että 10-vuotisjuhlien yhteydessä myönnettyä amnestiaa laajennettaisiin siten, että ylipäänsä valtiollisista syistä tuomituille tai nagituille henkilöille

suotaisiin armahdus. - 4

Sekalaisia asioita.

Kansalaissodan historia. - Hämeen l. pohj. vaalip. piiritoimikunnan esityksestä on Puoluetoimikunta käsitellyt kysymystä koko maata käsittävän kansalaissodan historian kirjoittamisesta. Kun vain aniharvat järjestöt ja yksityiset henkilöt ovat noudattaneet Puoluetoimikunnan jo edellisessä vuonna antamaa kehoitusta aineiston lähettämiseksi puoluetoimistoon ja kun ainakin toistaiseksi ei ole saatavissa täysin pystyvää henkilöä tällaisen teoksen kirjoittajaksi, ei teoksen julkaisemiseen ole voitu ryhtyä.

Kun Hämeen l. etel. vaalipiirin Sos.-dem. Piiritoimikunnassa oli herännyt ajatus, että Puoluetoimikunta julkaisisi Kansalaissodan 10-vuotismuistojulkaisun, harkitsi Puoluetoimikunta asiaa joulukuun lopulla, mutta kun tällaistakaan julkaisua varten ei ollut Puoluetoimikunnalla riittävästi aineistoa, ei sen julkaisemiseen katsottu voitavan ryhtyä.

Valtakunnan lipun käyttö. - Puoluetoimikunnan esityksestä päätti marraskuussa pidetty Puoluepuoleiston kokous, että koko maasta käsittävissä ja kansainvälisissä tilaisuuksissa voidaan käyttää liputtamiseen valtakunnan lippua puoluelipun ohella. Perusjärjestöjen omaksi asiaksi jätettiin päättää valtakunnan lipun käytöstä paikallisissa tilaisuuksissa ja yleisinä liputtamispäivinä.

Aitosuomalaiset kerhot. - Lonjan Työväenyhdistyksen ilmoitettua Puoluetoimikunnalle yhdistyksen vaatimaan kahdelta jäseneltään selitystä aitosuomalaiseen kerhoon kuulumisesta sekä tiedusteltua, onko yhdistyksellä ollut oikeutta siihen, lausui Puoluetoimikunta mielihiteenä, että jo puoluekurin kannalta on yhdistys ollut oikeutettu selitystä vaatimaan ja että Puoluetoimikunnan aikaisemmin hyväksymän kannan mukaan puolueen jäsenten ei pitäisi ryhtyä valtiolliseen toimintaan puolueen ulkopuolella neuvottelematta siitä etukäteen Puoluetoimikunnan kanssa.

H. Tirkkosen ja Vapaus-lehden välinen riitajuttu. - Kun Vapaus-lehden konttorin entinen hoitaja H. Tirkkonen oli pyytänyt, että hänen ja lehden hallinnon välisen riita-asian tutkimiseksi toimitettaisiin puolueen tutkimus, asettivat asianomaiset riitapuolet Puoluetoimikunnan esityksestä sovinto-oikeuden asiaan ratkaisemaan. Oikeuden jäseniksi valitsi lehden hallinto S. Vuorion ja Tirkkonen Atte Räsäsen. Puoluetoimikunta määräsi sittemmin puheenjohtajaksi puoluesihtööri Wiikin. Sovinto-oikeus tuli siihen tulokseen, ettei Tirkkosen tileissä havaittua pientä vaillinkia voitu pitää vilpillisessä tarkoituksessa tapahtuneena, minkä lisäksi todettiin, että T. oli pitkäaikaisella ja tunnustusta ansaitsevalla toiminnallaan edistänyt työväenliikettä. Sen sijaan ei oikeus voinut hyväksyä T:n vaatimusta lisäkorvauksen saamiseksi leh-

delle hankkimistaan ilmoitustuloista.

Rouva Saarelan erottamien Sysmän Työväenyhdistyksestä. - Sen johdosta, että Sysmän Työväenyhdistys oli erottanut jäsenyydestään rouva Tyyne Saarelan, kääntyi tämä Puoluetöimikunnan puoleen pyytäen tutkimuksen toimittamista asiassa. Kun molemmat riitapuolet sumstuivat jättämään asian sovinto-oikeuden ratkaistavaksi, määräsi Puoluetöimikunta tämän sovinto-oikeuden puheenjohtajaksi kansanedustaja T. Halosen. Oikeus pysytti yhdistyksen tekemän erottamispäätöksen voimassa.

M. Ampujan Venäjän matka. - M. Ampujan Suomen Ammattijärjestön valtuuskunnan puheenjohtajana tekemän Venäjänmatkan johdosta antoi Ampuja puoluesihteerin kehoituksesta kirjallisen selostuksen. Puoluetöimikunta tuli asiaa käsiteltyään siihen tulokseen, että Ampujan esiintyminen mainitulla matkalla oli ollut varomatonta, mikä Puoluetöimikunnan kanta ilmoitettiin Ampujalle kirjallisesti.

Toimittaja Eino Kilven eräs valitus. - Kesäkuun alussa käsitelti Puoluetöimikunta toimittaja Eino Kilven valituksen erään "Kansan Työssä" julkaistun kirjoituksen johdosta, jonka Kilpi katsoi loukkaavan kunniaansa puolustoverina. Puoluetöimikunta katsoi, että Kilven maine ole sanotun kirjoituksen johdosta voinut joutua ainakaan suuremmissa määrin kärsimään ja kun tämän tapauksen kaikinpuolinen arvostelu olisi vaatinut tutkimuksia, joihin ei Puoluetöimikunta katsonut velvollisuudekseen ryhtyä, jätettiin asia sikseen.

Kustannus-Oy. Kansanvalta. - Toukokuun 16 päivänä pidetyssä yhtiökokouksessa edusti Puoluetöimikuntaa Rieti Itkonen. Puoluetöimikunnan evästyksen mukaisesti valittiin yhtiökokouksessa johtokunnan erovuorossa olleet jäsenet Hupli ja Paasivuori sekä varajäsen Halme uudelleen, samaten entiset tilintarkastajat K. Nordlund ja J. Vuoristo sekä varatilintarkastajat O. H. Puro ja P. Miikkulainen. - Puoluetöimikunta suostui yhtiön johtokunnan ehdotukseen, että muissa työväen lentiyhtiöissä saatiin vuoden 1927 aikana merkitä osakkeita enintään 70,000 markalla.

Työväen Urheiluliiton edustajakokouksessa, joka pidettiin Helsingissä kesäk. 20 p:nä, edusti puoluetämme Rieti Itkonen. Liitossa toimivat sosialidemokraattiset jäsenet ovat onnistuneet toiminnassaan erittäin hyvin. Niinpä saatiin viime edustajakokouksessa liitolle miltei puhtaasti sosialidemokraattinen toimikunta. Puoluetöimikunta kannatti myös rahallisesti varsin voimakkaasti tähän tähtääviä pyrkimyksiä, myöntäen kaikkiaan Smk. 14,170 niiden puolustoverien käytettäväksi, jotka hoitivat liiton edustajakokouksen valmisteluja.

Puolueen jäsenet valtion liikelaitosten johtokunnissa. - Valtioneuvosto on nimittänyt Matti Puittisen valtion ampumatarvetehtaan ja Väinö V. Salovaaran valtion kivääripanosteh-

taan johtokunnan jäseneksi. Puoluetoimikunnalla ei ole ollut mitään muistuttamista näitä nimityksiä vastaan.

Puolueen jäsenten haudausvakuutus ja vanhempien puoluejäsenten vapauttaminen puolueverosta. - Joulukuun puolivälissä käsitteli Puoluetoimikunta Helsingin Sos.-dem. Kunnallistoimikunnan tekemän esityksen edellä mainitusta asiasta. Lausuttiin epäilyksiä siitä, sopiiko haudausvakuutuksen järjestäminen poliittisille järjestöille, samoin kuin puolueverosta vapauttamisen tarkoituksenmukaisuuskin, mutta päätti Puoluetoimikunta kuitenkin tutkia näiden ehdotusten toteuttamismahdollisuuksia.

Oy. Raivaajan konkurssipesän avustaminen. - Heinäkuun alussa myönsi Puoluetoimikunta Raivaajan konkurssipesälle lainojen korkojen suorittamista varten 6,000 markan suuruisen avustuksen sekä myöhemmin joulukuussa Puoluepuoleiston antaman valtuuden nojalla vielä 14,500 markkaa, mikä summa oli käytettävä Atlas-pankin velan lyhennykseen sekä sen korkojen suorittamiseen.

Hämeen Kansan osakkeita on Puoluetoimikunta ostanut 20 kpl. à 100:- eli siis yhteensä 2,000 markan arvosta.

Ursinin kuva. - Puoluetoimistoon on ostettu taiteilija Kaapo Virtasen maalaama N. R. af Ursinin muotokuva 6,000 markan hinnasta.

Helsingissä, huhtikuun 5päivänä 1928.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUETOIMIKUNTA.

Op. 14/4-28

Lähte n: Lji 3. 4)

X Korp. 1/2 p.

vuosi 1927.

Sos.-dem. Puolueen tilinpäätös 31.XII.1927.

Tulostase

Meno t:

Työväentalojenhoitotili	1,477:02
Puolueuuvoston tili	20,573:20
Ohjelmakomitean tili	1,139:50
Pienviljelijäin Valtuuskunnan tili	3,197:-
Järjestöjenneuvontatili	5,444:90
Työväen Arkiston tili	21,612:-
Avustusten tili	263,804:-
Agitatsiooni- ja Matkakustannusten tili	68,295:30
Vaalikustannusten tili	375,758:21
Kansainvälinen tili	35,435:-
Kulunkitili	58,682:35
Käyttövarojen tili	6,011:40
Tietotoimiston tili	47,559:35
Yleinen Palkkatili	205,527:90
Poistojen tili	20,726:92

Smk. 1,135,244:05

Tu l o t:

Puolueverojen tili	170,272:70
Ylimääräisten verojen tili	28,181:-
Vaalirahaston tili	48,389:30
Punaruusun tili	13,351:-
Kevättervehdyksen tili	13,898:15
Vappumerkin tili	31,586:50
Työväen Kalenterin tili	214,552:-
Yleinen Kustannustili	26,054:70
Kiinteistöhoitotili	216,148:93
Kansanvallan Voittovarojen tili	250,000:-
Työväen Sanomalenti-Oy:n tili	45,228:-
Korkotili	65,040:-
Poistettujen saatavien tili	1,000:-
Puoluekokouksen tili	237:-
Pääomatili	1,121,939:39
	13,304:46

Smk. 1,135,244:05

61

- 2 -

• m a i s u u s t a s e .

5)

V a r a t:

Kassatili	11,539:55
Pankkitili	10,835:28
Vieraiden Velkakirjojen tili	86,761:94
Työväentalojen tili	1,168:--
Kiinteistön tili	1,433,241:97
Kalustotili	100:--
Yleinen Kustannustili	1:--
Osakkeiden tili	150,000:--
Eri-Henkilöiden tili	72,537:62
Saamavekslien tili	5,000:--

Smk. 1,771,185:91

V e l a t:

Asiamiesten tili	14,041:53
Kuolleiden yhdistysten tili	12,191:14
Muurmannin Legionan Sivistysrahaston tili	6,429:05
" " Avustusrahaston tili	7,961:57
Henkivakuutusyhtiö Suomen tili	842,046:46
Helsingin Työväen Säästöpankin tili	400,000:--
Eri-Henkilöiden tili	59,874:77

Pääomatili

1,342,544:52
428,641:39

Smk. 1,771,185:91

Helsingissä helmikuun 2 päivänä 1928.

6)

Tilintarkastuslausunto.

Sosialidemokraattisen Puolueen puoluekokouksen valitsemina tilintarkastajina olemme tänään loppuun suorittaneet Sosialidemokraattisen Puolueen tilien tarkastuksen vuodelta 1927. Tässä tarkastuksessa olemme havainneet seuraavaa:

- 1) tilien avaus tilikauden alussa oli oikea;
- 2) kassa, jonka tänään laskimme, vastasi tilikirjan osoittamaa kassajäännöstä;
- 3) tilimerkinnot perustuivat hyväksyttaviin todistuksiin;
- 4) osakkeet ja muut arvopaperit, jotka tarkastimme, oli tilinpäätökseen otettu vakavaraisesti;
- 5) varastossa olevat kustannustuotteet on otettu yhden (1) markan ja kalusto sadan (100) markan arvoisina tilinpäätökseen;
- 6) puolueen taloutta ja kirjainpitoa on huolellisesti hoidettu.

Edellä sanotun perusteella ehdotamme, että vuoden 1927 tilinpäätös vahvistettaisiin ja tilivelvollisille myönnettäisiin mainitulta vuodelta tili- ja vastuuvapaus.

Helsingissä, helmikuun 21 päivänä 1928.

Aatu Halme.

T. H. Wilppula.

Olavi Puro.

*Talv.
lasku.*

Lute n: 3. 7)

Sos.-dem. Puolueen tulo- ja menoarvio vuodelle 1928.

T u l o j a:

Puolueverot 35,000 jäseneltä á 5:-	175,000:-
Vappumerkeistä ilman piirien voitto-osuutta	50,000:-
Kevättervehdyksestä ilman " " "	18,000:-
Kalenterijulkaisuista	190,000:-
Korke- ja osinkotuloja	60,000:-
Ylijäämä kustannustuotteista ja välitystoiminnasta	40,000:-
Kiinteistötilin ylijäämä	190,000:-
Tietotoimiston laskutus	225,600:-
Pääomasäästöistä tahi Kansanvallalta	257,700:-

Smk. 1,206,300:-

M e n o j a:

Puoluetöimiston palkat	252,200:-
Tietotoimisto	225,600:-
Valistus- ja agitatsioonimenot	125,000:-
Kunnallisvaalit	100,000:-
Erityiset viikot ja päivät	50,000:-

Avustukset:

Pohjolan Työmies	36,000:-	
Toveritar	7,000:-	43,000:-
Nuorisliitto	20,000:-	
Naisliitto	7,000:-	
Ruotsalainen Työväenliit-		
to	7,000:-	
Eri keskustoimikunnat	12,000:-	46,000:-
Uudenmaan piiri	5,000:-	
Turun etel. "	8,000:-	
Viipurin it. "	7,000:-	
Mikkelin "	3,000:-	
Kuopion länt. "	8,000:-	

Siirto:

31,000:- 89,000:- 752,800:-

*Mikk. Muurin pois
T. lis. 2000
alun 3000
Kantala Veera*

*5000:-
Sivisalo, että myös
Mikkelin pois ja h. raskautti
litsa*

Siirto:	31,000:-	89,000:-	752,800:-
Kuopion it. piiri	3,000:-	.	
Vaasan yhdist. "	10,000:-		
Oulun piiri	<u>16,000:-</u>	<u>60,000:-</u>	149,000:-
Yleiskulut			50,000:-
Poistot			10,000:-
Kansainväliset menot			70,000:-
Puoluepuoleiston kulut			23,000:-
Piirien voitto-osuus vappumerkistä ja Kevättervehdyk-			
sestä			28,000:-
Työvaen Arkisto			35,000:-
Työvaen Sivistysliiton jäsenmaksu ja kenti			13,500:-
Vanhon liikelaitosten avustus			55,000:-
Puoluetoimikunnan käyttövarat			<u>20,000:-</u>

Smk. 1,206,300:-

Kunnallisvaalit vuonna 1928.

(R. Itkosen laatima agitatio suunnitelma.)

Tämän vuoden kunnallisvaalit ovat siksi tärkeät, että niiden hyväksi on uhrattava sekä puolueen että paikallisjärjestöjen työtä ja varoja. Kolmeksi vuodeksi eteenpäin määrätään näissä vaaleissa kunnanvaltuustojen kokoonpano.

Viimeiset kunnallisvaalit tuottivat verrattain hyvän tuloksen puolueellemme. Vasemmistovaltuutettujen luku nousi - prosentissa laskien - 34,3 prosenttiin, oltuaan v. 1924 vaaleissa 30,6 prosenttia. Paamääränä pitäisi olla ainakin paras tähänastinen tulos (1920), jolloin vasemmistovaltuutettuja valittiin 40,9 prosenttia valtuutettujen koko luvusta.

Tässä esitetään ne toimenpiteet, joihin olisi puolueemme eri elimien taholta ryhdyttävä.

Vaalielimet:

I) Keskus, joka sijaitsee Helsingissä ja jona toimii puoluetöimistö, käyttäen apunaan erikoisasiantuntijoita.

II) Piiritöimikunnat tai, jos poikkeustapauksissa paikalliset olot sitä vaativat, erikoinen piirin kunnallisvaalitöimikunta. Piiritöimikunta voi vahvistaa itseään kunnallisasiantuntijoilla, missä se pidetään tarpeellisena.

III) Paikalliset vaalitöimikunnat. Paikallinen vaalitöiminta onnistuneen parhaiten, jos jokaiseen kuntaan asetetaan erikoinen vaalitöimikunta, jonka jäsenluku ei saisi olla kovin suuri, enintään viisi.

Elimien tehtävät:

I) Helsingissä oleva keskus toimittaa piiritöimikunnille ja paikallisille vaalitöimikunnille yleisen aineiston (kts. alla), antaa sanomalehdille kaiken sen aineiston, mikä keskuksessa valmistetaan, huolehtii ja valvoo piirien vaalitöimintää sekä hankkii suurimpiin keskuspaikkoihin punajia.

II) Piirit välittävät yleisen aineiston kuhunkin kuntaan ja huolehtivat siitä, että se oikein ja tehokkaasti käytetään. Olisi vaihtelon aikaansaamiseksi otettava käytäntöön puhujien vaihtaminen lähikuntien kesken. Tämä vaihtaminen olisi piirien järjestettävä, samoinkuin puhujien toiminnan järjestäminen muutenkin.

III) Kunnallisvaalien onnistuminen riippuu kuitenkin etupäässä paikallisesta vaalitoimikunnasta. Yleinen aineisto on kunnallisvaalien luonteen vuoksi suppeampi kuin paikallinen. Sitä on siis täydennettävä paikallisilla esimerkeillä. Päätehtävänä onkin tupa-agitatio, jonka yhteydessä levitetään edellä mainittuja lehtisiä ja pilakuvia sekä puoluelehtien vaalinumeroja. Vaalitilaisuuksia on järjestettävä varsinkin laajempiin kuntiin eri kulmille. Tilaisuudet pitää olla ohjelmallisia. Samat ohjelman suorittajat voivat kiertää kunnan eri puolilla. Ohjelmassa yhteislaulua, runoja, pakinoita, yksi tai enintään kaksi punetta, jos mahdollista, varjokuvaesityksiä y. m. Ennakkoilmoittaminen tärkeätä. Plakaatteja on levitettävä ja revittyjen tilalle asetettava uusia. Plakaateista ja traktaateista sommitellaan sopivia yhdistelmiä julkisille paikoille ulos ja sisään, teiden risteyksiin, kanviloihin, missä sallitaan, j. n. e. Käytetään tehokkaasti lähetetty yleinen aineisto. Harkittava ilmaiseksi jaettavien lehtien tilaajat ja ilmoitettava ne asianomaiseen paikkaan.

Yleisen aineiston muodostavat:

1) Vaaliplakaatti, iso, välrillinen, onnistuneesti kuvitettu, muutama sana tekstiä.

2) Enintään kolme pientä lehtistä eli traktaattia, joissa harvoin sanoja ja, jos mahdollista, tilastokuvioita esitetään tärkeimpiä kunnallisen elämän aloja ja sos.-dem. vaatimuksia. Tällaisista aineista mainittakoon: verotus, asuntopolitiikka, yhteiskunnallinen huolto. Painokset suuret (satoja tuhansia).

3) Pari hyvää pilakuvaa, jos mahdollista.

Näitä painotuotteita käytetään joko ulkosalla (No 1) tai sisällä (No 2 ja No 3) sekä jaetaan (No 2 ja No 3) kotiagitationin yhteydessä ja vaalitilaisuuksissa mahdollisimman laajoihin piireihin. Kun ne painetaan sanomalehtipaperille, eivät ne tulle kovin kalliiksi.

Myös voidaan suunnitella näistä painotuotteista hauskia ryhmiä sekä ulkosalle että sisään. Täten saadaan vaihtelua ja kirjavuutta sekä herätetään mielenkiinto vaalitoimintaan.

4) Vaalitilaisuuksissa esitettäväksi olisi tilattava hyvä runo ja hyvä pakina.

5) Kuutamia hyviä puneita (jäsennyksiä).

6) Sanomalehdille lynyitä kirjoituksia samoin tapaan kuin viime kunnallisvaaleissa. Mitta korkeintaan yksi palsta (jaettuna kahdelle puolipalstalle). Pilakuvia, juttuja y. m.

7) Ilmaiset sanomalehdet ovat osoittautuneet hyödyllisiksi. Niistä sovittava asianomaisten lehtien kanssa.

8) Vuoden 1927 Työväen Kalenterissa olleesta tilastosta saadaan selville, kuinka monta prosenttia äänioikeutetuista on kussakin kunnassa käyttänyt äänioikeuttaan. Niihin kuntiin, joissa prosenttimäärä on pieni, on piiritoimistojen puolelta kiinnitettävä erikoista huomiota. Keskuksen on huolehdittava, että tätä aineistoa käytetään. Alkuperäisestä tilastosta, joka on puolue toimistossa tallella, saadaan prosenttiluku erikseen miehistä ja naisista. Naisliitto voisi poimia huonoimmat naiskunnat ja kiinnittää niihin huomionsa.

Samasta tilastosta (alkuperäisestä) saadaan myös selville, kuinka monta äänestäjää on kussakin kunnassa tarvittu sos.-dem. ja kuinka monta kommunistisen valtuutetun läpiviemiseen. Olisi laskettava, onko ja kuinka paljon työläisääniä mennyt nukkumaan kommunistien listoille ja tätä seikkaa käytettävä vaaliagitatioissa, missä siihen on tilaisuutta.

- - - - -

*Puolueuuevoston
Myrskyrymä*

Sos.-dem. Puolueen tulo- ja menoarvio vuodelle 1928.

T u l o j a:

Puolueverot 35,000 jäseneltä á 5:-	175,000:-
Vapoumerkeistä ilman piirien voitto-osuutta	50,000:-
Kevättervehdyksestä ilman " " "	18,000:-
Kalenterijulkaisuista	190,000:-
Korke- ja osinkotuloja	67,000:-
Ylijäämä kustannustuotteista ja välitystoiminnasta	40,000:-
Kiinteistötilin ylijäämä	190,000:-
Tietotoimiston laskutus	225,600:-
Pääomasäästöistä tani Kansanvallalta	257,700:-

Smk. 1,213,300:-

M e n o j a:

Puoluetöimiston palkat	252,200:-
Tietotoimisto	225,600:-
Valistus- ja agitatioonimenot	125,000:-
Kunnallisvaalit	100,000:-
Erityiset viikot ja päivät	50,000:-
Avustukset:	
Pohjolan Työmies	36,000:-
Toveritar	7,000:-
Nuorisoliitto	20,000:-
Naisliitto	7,000:-
Suomen Ruotsalainen Työvä-	
enliitto	7,000:-
Eri keskustelukunnat	12,000:-
Uudenmaan piiri	5,000:-
Turun etel. "	8,000:-
Viipurin it. "	8,000:-
Mikkelin "	3,000:-
Kuopion länt. "	8,000:-
" it. "	5,000:-
Vaasan yhdist. "	12,000:-
Oulun "	18,000:-
Yleiskulut	50,000:-
Poistot	10,000:-
Kansainväliset menot	70,000:-
Puolueuuevoston kulut	23,000:-
Piirien voitto-osuus vapoumerkeistä ja kevätterveh-	
dyksistä	28,000:-
Työväen Arkisto	35,000:-
" Sivistysliiton jäsenmaksu ja lentä	13,500:-
Vannejen liikelaitosten avustus	55,000:-
Puoluetöimikunnan käyttövarat	20,000:-

Smk. 1,213,300:-

9/5-28.

LI

...kain yhdist. jäsenyydestä...

LUETTELO

Viipurin 1. länt. vaalipiirin sos-dem. piirikokouksen 6-7 p:nä huhtikuuta 1928 eroittamista kommunistisista jäsenistä.

Tervajoen Karpulan tyistä Viipurin mlk.

Hugo Penttinen, toiminut ja toimii komm. "Työ"-lehden asiamiehenä, *järj. vaalitöiden k. k. k.*

vaalien aikana levitellyt kommunist. vaalilehtiä,

perustanut 28/3-28. Tervajoelle kommunist. opintoyhdistyksen.

Väinö Kaaari, toiminut vaalien alla kommunistien lentolehtien le-

vittäjänä ja liittynyt kommunistiseen opintoyhdis-

tykseen.

Koiviston tyistä Koiviston kauppala.

Albert Kautiainen, kommunistien eduskuntaehdokas, järjestellyt kom-

munisteille puhetilaisuuksia y.m.

Olli Kumpulainen, levitellyt kommunistien lehtiä ja auttanut kom-

munistien puhetilaisuuksien järjestämisessä.

Hugo Molander, samoin kuin edellisetkin, joista syistä yhdis-

tys on eroittanut nämä kolme jäsenyydestään.

Muraan tyistä Johanneksen kuntaa.

Pekka Gylling, Toiminut hajoittavasti yhdistyksessä, m.m. vappujuh-

lien järjestelyssä vastustaa yhdistyksen liittymis-

tä sos-dem. vappukulkueeseen, kannattaa kaikessa kom-

munistien toimintaa, ehdokkaana kommunistien järjes-

tönsäestyksessä eduskuntaan.

Raatikainen, Eenokki, kommunistien eduskuntaehdokas, "Työ"-lehden a-

siamies ja kirjeenvaihtaja, tunnustanut itse

yhdistyksen kokouksessa vastustavansa sd. toi-

mintaa.

Pihl, Juho,

kommunistien eduskuntaehdokas, ~~vastustanut~~ rettelöi "Kansan

Työtä" vastaan oikeusjutuilla.

Halilan tyistä Uudenkirkon kuntaa.

Anna Sirkki,

^{nut} toimii kommunististen julkaisujen levittäjänä ja
ja paikallisen komm. vaalikomitean perustajana y.m.

Alviina Pyyhti, komm. julkaisujen levittäjänä/ ja vaalitoimitsijana,

Yrjö Syllberg, Tiedonantajan kirjeenvaihtajana, sd. yhdistystoi-

minnan vastustajana m.m. ~~erittynyt~~ ^{nut} haalia yhdistyk-

seen tunnettuja kommunistisia jäseniä valtaustar-

koituksessa. Näistä syistä on yhdistys eroittanut

kaikki kolme yhdist. jäsenyydestä.

Parkkarilan työsi Lappeen kuntaa.

- Sjöblom, Kalle, toimi yhd. johtokunnassa kommunististen sääntö-
jen hyväksytyksi tulemiseen ja yhd. eroamiseen
puolueesta, tunnustanut itse kannattavansa kom.
aatesuuntaa.
- Lahti, Wihtori, toimi yhdistyksen puheenjohtajana yhdistyksen
eroittamiseksi sd. puolueesta, valittu osuuslii-
ke "Onnin" edustajistoon kommunistien listoilla.
- Malmberg, Bertha, komm. ehdokas "Onnin" edustajist. vaaleissa. Toi-
minut johtokunnan jäsenenä yhdistyksen eroitta-
miseksi sd. puolueesta, vastoin ryhmän päätöksiä
kunnan valtuustossa äänestännyt komm. mukana y.m.
- Palsa, Hilja, toimi yhdistyksen eroittamiseksi puolueesta, kom.
jäseninä haalimalla vuosikokoukseen y.m.
- Nikkinen, Mimmi, toisena ehdotuksen tekijänä, että yhd. eroaa sd.
puolueesta, haalinut yhdistykseen kuulumattomia
vuosikokouksessa äänestämään y.m.
- Lindqvist, Hilda, komm. julkaisujen levittäjä, yhdistyksen eroitta-
jia sd. puolueesta,
- Arovirta, Emil, kiihkeimpiä yhdistyksen eroittajia puolueesta,
yhdistyksen rahastonhoitajana auttoi, että yhdis-
tykseen kuulumattomat pääsivät vuosikokoukseen
äänestämään eroamisesta,
- Laaksonen, A. vankilasta päästyään, jossa oli "uuden kapinan"
valmistamisesta toimi yhdistyksen eroittamiseksi
puolueesta,
- Taipalinen, A. kommunistisen opintoyhdistyksen jäsen, jossa yh-
distyksen eroittaminen sd. puolueesta on valmis-
teltu, haalinut vuosikokoukseen äänestäjien eroit-
tamisen puolesta,
- Korhonen, Hannes, komm. opintoyhdistyksen jäsen, samoin kuin edelli-
nen,
- Taponen, A. johtokunnassa äänesti komm. sääntöjen ehdotuksen
puolesta, että yhdistys eroaa sd. puolueesta,
- Pesälä, Vilho, komm. opintoyhdistyksen toimehikkaimpia jäseninä,
komm. puhuja, opintoyhdistyksen johtajia, haali yh-
distykseen kuulumattomia vuosikokoukseen äänes-
tämään yhd. eroittamiseksi sd. puolueesta. y.m.
- Behm, Lauri,

- Havukainen Sulo, komm.opintoyhdistyksen toimihenkilöitä ja toiminut komm.julkaisujen levittäjänä ja yhd.eroittamiseksi puolueesta,
- Veijonen, Antti, liittynyt yhd.joulukuulla 1927 yhd.eroittamiseksi puolueesta, toimii kaikessa komm.mukana,
- Kärkkäinen, Hilja, komm.opintoyhdistyksen toimihenkilöitä, liittynyt yhd.^{heinäk. 1922} tarkoituksella eroittaa yhd.s.d.puolueesta,
- Puumalainen, Emil, toiminut kaikessa kommunistien mukana, V.Laapas, johtokunnan jäsenenä hankki uusia komm.jäseniä eroittamaan yhd.sd.puolueesta y.m.
- T.Kontunen, kommunististen julkaisujen levittäjä y.m.
- Aalto, Edith, kommunistien mukana huvi-y.m.tehtävissä,
- Vilho Laapas, yhdistyksen sihteerinä toimittamassa komm.järjestöä neustystä eduskuntavaalien alla, johtok. jäsenenä toimi yhd.eroittamiseksi sd.puolueesta,
- Nikkinen, Osk. jäsenkirjurina ja johtokunnan jäsenenä toimi sellaisten komm.jäsenten saamiseksi yhd.vuosikokoukseen, jotka lähestivät yhd.eroittamiseksi sd.puolueesta, johtokunnassa lännesti komm.sääntöehdotuksen puolesta y.m.
- Toikkanen Juho, toisena ehdottajana kommunististen sääntöjen muuttamiseksi yhdistykselle ja yhd.eroittamiseksi sd.puolueesta,
- Leskinen Paavo, erotettu aikaisemminkin Lappeenrannan ty:stä komm.toimintansa tähden, liittyi yhd.johtakseen yhd.eroittamista sd.puolueesta y.m.komm.lehtien y.m.julkaisujen kirjeenvaihtaja, avustaja ja levittäjä.
- Parkkari*
Lauritsalan ty:stä Lappeen kuntaa.
- Valtonen, Pekka komm.ehdokkaana osallike "Onnin" vaaleissa, *(1922)* vastustaa sääntöjen hyväksymistä y.m.
- Valtonen, Juho Emil*
Valtonen, Juho Emil, komm.ehdokkaana valittu "Onnin" edustajistoon, komm.lehtien kirjeenvaihtaja, vastustaa sääntöjen uusimista ja toimi johtokunnassa, että sääntöjä ei saatu hyväksytyksi.
- Siranan, Jaakko, omien tunnustuksiensaakin mukaan kommunismin hy:

- 4 -
vähäsi toimiva, komm.ehdokkaana ja valittu "Onnin" edustajistoon

ja yhdistykseen uusien sääntöjen vastustaja,

Laitinen, Juho, toimii kaikessa kommunistien mukana ja yhdistystä

vastaa, m.m. että yhd. ei saisi osallistua sos-dem.

järjestämään vappujuhlaa ym. tavalla.

Tuula Vihtori, komm. julkaisujen levittäjä, intoaika, puhujik-

Virolainen Antti, vastusti vuosikokouksessa uusien sääntöjen hy-

väksymistä ja sos-dem. toimintaa, in teorian ja ris-

Tolonen, Helena, samoin kuin edellinenkin, toimii komm. mukana yhteis-

työssä, ei oppikoulun 5 luokan kurssi tai kura-muun

Oksanen, Verner, komm. opintoyhdistyksen jäsenenä toimii yhd. tar-

koituksia vastaan,

Uuno Häkkinen, komm. mukana kaikessa toiminnassa,

Katainen Urho, komm. opintoyhdistyksen puheenjohtaja, toimii ed.

toimintaa vastaan,

Högberg, August, komm. toiminnan tukona toim. yhd. tarkoituksia vast.

Thure, Emma, samoin kuin edellisetkin, selitys olla tanssissa

Perhasari, Anton, samoin,

Palmroos, Uuno, komm. toimihenkilöitä opintoyhdistyksessä y.m.

Popinniemen tyistä Kymin kuntaa, jotka täyttävät edellykset

Antti Hurminen, kaikki luetellut jäsenet Popinniemen tyistä o-

Asari Viik, vat m.m. sen vastalauseen allekirjoittajina, ja

Reino Viik, jonka kommunistiset vastustajat jättivät yhd.

Arne Anttila, vuosikokouksessa esitettyjen sääntöjen muutos-

Vaino Korjus, ehdotuksen johdosta. Yhdistyksen johtokunnan eh-

Vilho Kerttula, dotus näiden jäsenten eroittamisesta, jonka pii-

Josef Siltanen, rikokouksessa saapuvilla ollut edustaja vielä

Aleks Peltola, valiokunnassa tarkasti. työssä tuotetaan tarpe-

Kaarle Härkönen, Työväen Aseman, Suomen Ammattijärjestön, Pienvil-

Viipurissa 10 p:nä huhtikuuta 1928.

T. Lindberg

piirisihteeri.

Yht.

Teravajoen Raippilan Työ 2

Koiviston työ 3

Buraan 3

Heikkinen 3

Päikkärilän 24

Lausittelan 14

Popinniemen 9

Viip. mlk.

Johann. kunta

Rudsk.

Lappeen

Kymin

Endotus kasvatusohjelmaksi.

Puolueuuvosto asettaa puolueen piirisinteereiksi, puhujiksi ja sanomalehtimiehiksi aikoville seuraavat perusvaatimukset:

1) Työväen Sivistysliiton kirjeopiston kurssit järjestötehtävistä ja järjestöjen kirjankäytössä, sosialismin teoriasta ja historiasta sekä suomenkielestä;

2) Työväen Akatemian kurssi tai Kansalaiskorkeakoulun sanomalehtimieslinja tai oppikoulun 5 luokan kurssi taiikka muuten hankitut vastaavat tiedot;

Edelleen asettaa puolueuuvosto seuraavat vaatimukset käytännölliseen harjoitteluun nähden:

1) 6 kk. sanomalehtiharjoittelijana;

2) 4 kk. piirisinteerin apulaisena, puhujana ja järjestäjänä; sekä

3) 2 kk. puolueoimistossa, jolloin harjoittelija tutustuu m. m. puolueoimikunnan valitsemaan puoluekirjallisuuteen.

Koko harjoitteluaajan tulee harjoittelijan olla tehokkaasti mukana paikallisessa puolueosastossa ja kunnallisjärjestössä sekä nuorisosastossa.

Puolueharjoittelijoita valitaan joka vuosi kaksi tai useampia siten, että puolueoimikunta julistaa harjoittelupaikat huhtikuukokouksessa niiden haettaviksi, jotka täyttävät edellämainitut perusvaatimukset. Opiskelijain valinnan toimittaa puolueoimikunta piirioimikuntien tai muiden järjestöjen lausuntojen ja suositusten perusteella. Puolueoimikunta voi tarpeen mukaan myöntää apurahoja harjoittelijoille.

Puolueoimikunnan asiana on päättää, millä tavalla harjoittelijan on harjoitteluaajan loputtua suoritettava tutkinto todistuksen saantia varten.

Nykyisten toimihenkilöitten ohjaus.

Nykyisten toimihenkilöitten ohjaamiseksi järjestää puolue jatkuvasti kaikille puolueoimijoille 8 päivää kestävä, yleiset luento- ja neuvottelukurssit, joiden yhteydessä tutustutaan tarpeen mukaan myös sosialidemokraattisten keskusjärjestöjen, Työväen Sivistysliiton, Työväen Akatemian, Suomen Ammattijärjestön, Pienvil-

Sos.-dem. Puolueen Pienviljelijäin Neuvottelukunnan

ohjoesäntä.

- 2 -

jelijäin Liiton ja osuustoiminnallisten keskusjärjestöjen toimintaan sekä S. S:n toimitustapaan.

Ensimmäiset tällaiset kurssit järjestetään tänä vuonna elokuun syyskuun aikana.

- - - - -

Edelläolevan lisäksi pidetään suotavana seuraavia toimenpiteitä:

1) Puoluetoimikunnan, Kansanvallan ja muiden työväen kustannusliikkeiden olisi jaettava piirisinteereille vapaakappaleina kustantamansa kirjallisuus;

2) Kansanvaltaa olisi kehoitettava julkaisemaan propagandaa, organisatiota ja sosialismia käsittelevää kirjallisuutta;

3) Puoluetoimikunnan olisi seurattava sellaista kirjallisuutta, joka olisi tarpeen toimitsijain ammattitaidon kehittämiseksi ja suositeltava niiltä puoluetoimitsijoille; joskus voitaisiinkin jakaa vapaastikin sellaisia halvempia kirjoja, jotka näyttäisivät erittäin hyödyllisiltä;

4) Puoluetoimikunnan olisi ryhdyttävä neuvottelemaan Työväen Akatemian kanssa, olisiko sen opetussuunnitelmassa ehkä toimeenpantava joitakin yhteiskunnallisen ja käytännöllisen opetuksen lisäämiseksi; (Puoluetoimikunta on valinnut neuvottelijoiksi K. Wiikin, Anton Huotarin ja Eero Vuoren.)

5) Puoluetoimikuntaa kehoitetaan ryhtymään toimenpiteisiin pysyvän rahaston perustamiseksi, johon varoja voitaisiin koota esim. lehtiliikkeitten vuosivoitoista ja jonka rahaston varoilla vuosittain lähetetään kielitaitoisia lehtimiehiä esim. 2 - 3 kuukauden ajaksi ulkomaiseen lehteen ja kielitaidottomille varoitaisiin 2 kk. aika osanottoa varten S. S:n toimintaan sekä tutustumista varten pääkaupungin maiden lehtien toimitustekniikkaan;

6) Olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin puoluetoimitsijain yhteisen retken järjestämiseksi ulkomaille, missä hyvien oppaiden johdolla tutustuttaisiin lehtien toimittamistapaan ja järjestötoiminnan järjestelyyn;

7) Sosialidemokraattista Sanomalehtimiesliittoa olisi kehoitettava kääntymään OTK:n puoleen raha-apun saamiseksi liitolle sanomalehtimiesliiton kehittämistä varten, koska työväenlehtien toimittajat voivat tehokkaasti harjoittaa propagandaa ja edistää osuuskauppallisuutta; ja

8) Piirisinteerien ja toimittajain palkkoja olisi pyrittävä korottamaan.

Sos.-dem. Puolueen Pienviljelijäin Neuvottelukunnan

o n j e s ä ä n t 8.

1 §.

Neuvottelu-
kunnan tar-
koitus.

Sos.-dem. Puolueen Pienviljelijäin Neuvottelukunnan tarkoituksena on olla puolustoimikunnan ja -neuvoston sekä sos.-dem. eduskuntaryhmän apuna pienviljelijä- ja maalaisoloja sekä maataloutta koskevien asiain käsittelyssä. Sitä varten on sen annettava lausuntoja ja tehtävä esityksiä pienviljelijäin ja maaseudun vähävaraisten aseman kohottamiseksi sekä yhteistoiminnan kehittämiseksi heidän ja palkkatyöväestön kesken päämääränä sosialidemokratian toteutuminen.

Neuvottelukunnan toiminnan ohjeena ovat sosialidemokratian periaatteet ja puolueen maatalousohjelma.

2 §.

Neuvottelukun-
nan kokoonpä-
no.

Neuvottelukunnan muodostaa 15 eri puolilta maasta olevaa, pienviljelystä, maalaisoloja ja maataloutta tunttavaa puolueen jäsentä, joista ainakin kymmenen tulee olla pienviljelijöitä.

Neuvottelukunnan jäsenet valitsee puolue-neuvosto pienviljelijäpäivien asettamista ehdokkaista.

Pienviljelijäin päivät kutsuu puolue-neuvosto koolle tarpeen vaatiessa.

3 §.

Neuvottelukun-
nan kokoukset.

Neuvottelukunta kokoontuu niin usein kuin puolustoimikunta sitä pyytää, vähintään kaksi kertaa vuodessa, nimittäin vuoden alussa ja sen loppupuolella puheenjohtajan kutsusta käsittelemään puolustoimikunnan, puolue-neuvoston, eduskuntaryhmän tai muiden puolue-elinten, omien jäsentensä tai yksityisten puoluejäsenten esittämiä asioita. Kokouksen ajasta ja paikasta on etukäteen sovittava puolustoimikunnan kanssa. Kokoukset on, mikäli mahdollista, kaksi viikkoa ennen kokousta toimittava neuvottelukunnan ja puolustoimikunnan jäsenille.

ja julkaistava puolueen sanomalehdissä sekä siinä kehoitettava halukkaita esittämään kokoukselle käsiteltäväksi tarkoitettuja asioita.

Puolustoimikunnan jäsenillä on neuvottelukunnan kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

4 §.

Puheenjohtaja,
sihteeri ja
työvaliokunta.

Neuvottelukunta valitsee keskuudestaan vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä työvaliokunnan, johon puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kuuluu kolme jäsentä.

Neuvottelukunnan sihteerin valitsee neuvottelukunnan esityksestä puolustoimikunta.

5 §.

Asiain käsitte-
ly.

Neuvottelukunnan tulee käsitellä esilletulevat asiat, jotka työvaliokunnan on sitä ennen mahdollisimman perusteellisesti valmisteltava. Milloin kolmasosa neuvottelukunnan jäsenistä vaatii asiaan lisäselvitystä, on asia lykättävä ja tarpeellinen selvitys hankittava, ennenkuin se lopullisesti päätetään. Muuten ratkaistaan asiat yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Äänten mennessä tasan voittaa se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

6 §.

Työvaliokunnan
tehtävät.

Työvaliokunnan tehtävänä on valmistella neuvottelukunnan sen selvitettäväksi antamat asiat, seurata pienviljelijöitä, maaseudun vähävaraaisia ja maataloutta sekä maalaisoloja yleensä koskevien kysymysten käsittelyä eduskunnassa, virastoissa ja sanomalehdissä ynnä tehdä niistä tarpeellisia ehdotuksia ja esityksiä neuvottelukunnalle, panna täytäntöön neuvottelukunnan päätökset ja hoitaa sille annetut muut asiat sekä edustaa kiireellisissä tapauksissa neuvottelukuntaa.

Kiireellisissä tapauksissa voivat puolueen keskuselimet pyytää työvaliokunnalta neuvottelukunnan työalaan kuuluvasta asiasta lausuntoa.

Työvaliokunnan on seuraavalle neuvottelukunnan kokoukselle annettava kertomus toiminnastaan sekä suunnitelma seuraavaan kokoukseen mennessä suoritettavaa työtä varten, minkä lisäksi neuvottelukunnan on laadittava kunkin kokouksen ohjelma ja valmisteltava esille tulevat asiat sekä sen jälkeen, kun mainituista asioista on puolustoimikunnalle tiedotettu, lähetettävä ne kaksi viik-

koa ennen kokousta neuvottelukunnan jäsenille.

Työvaliokunta on päätösvaltainen puheenjohtajan ja kolmen muun jäsenen läsnäollessa.

7 §.

Puheenjohtajan
ja sihteerin
tehtävät.

Puheenjohtaja ja sihteeri huolehtivat lähinnä neuvottelukunnan ja työvaliokunnan päätösten toteuttamisesta, antavat puoluetoimiston ja sen tietotoimiston kautta puoluejärjestöille ja sanomalehdille tietoja neuvottelukunnassa käsitellyistä kysymyksistä sekä seuraavat sos.-dem. puolueläinten ~~neuvottelukunnan~~ toimittamista ja puolueläinten ja järjestöjen suhtautumista sen toiminta-alaan kuuluviin kysymyksiin yleensä ynnä tekevät havaintojensa perusteella tarpeelliseksi katsomiaan esityksiä neuvottelukunnalle, sen työvaliokunnalle tai suoraan puoluetoimikunnalle.

8 §.

Kehoituksia y.
m. puoluejärjes-
töille.

Milloin neuvottelukunta, sen työvaliokunta tai toimittajat tahtovat antaa puolueen järjestöille tai jäsenille kehoituksia tai haluavat toimenpiteitä jonkun havaitsemansa epäkohdan poistamiseksi, tehkööt siitä perustellun esityksen puoluetoimikunnalle tai sen kautta puolue-neuvostolle, jonka jälkeen keskuselimet ryhtyvät asiassa ehkä tarpeellisiin toimenpiteisiin.

9 §.

Toiminnan ra-
hoitus.

Poluetoimikunta rahoittaa neuvottelukunnan toiminnan. Kokouspalkkioita ja matkarahoja maksetaan neuvottelukunnan ja sen työvaliokunnan jäsenille puolue-neuvoston jäsenten suhteen voimassa olevien perusteiden mukaan. Sihteerin palkkiosta samoin kuin erikoistutkimusten kustannuksista on etukäteen sovittava puoluetoimikunnan kanssa.

10 §.

Edustus puolue-
elimissä.

Neuvottelukunta saa puolue-neuvoston kokouksissa ja puoluekokouksissa olla edustettuna ja on sen edustajalla kokouksessa lausunto- ja esitysoikeus.

Poluetoimikunnan kokouksissa on neuvottelukunnan edustajalla lausunto- ja esitysoikeus neuvottelukunnan toiminta-alaan kuuluvia asioita käsiteltäessä.

- - - - -

Pöytäkirja Sosialidemokraattien
Puoluekokouksesta, joka
pidettiin Helsingissä joulukuun
9 päivänä 1928.

Kokouksen puolesta
Pöytäkirja Sos.-dem. Puoluekokouksesta
joulukuun 9 päivänä 1928.

Laatinut: J. E. Janatuinen.